

NHI-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG
38, Rue de Canton, 38.—Cholon

TÉLÉPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này:

1.—Kiêm-sắc-bổ-huôn (Trị bệnh đờn ông suy nhược) Mỗi ve giá	2\$ 00
2.—Phụ-khoa Kim-phụng-huôn (Đờn bà huyết hư khi suy) Mỗi hộp 2 huôn giá.	1 00
3.—Hóa-dâm-chỉ-khái (Trị bệnh ho) Mỗi gói giá	0 15
4.—Nhi khoa cãng-cơ-táng (Trị bệnh con nil) Mỗi gói giá	0 25
5.—Thần hiệu phát-lãnh-táng (Trị chứng nóng lạnh) Mỗi gói giá.	0 16
6.—Bánh cam-tích (Trị bệnh cam tích) Mỗi gói 10 bánh giá.	0 10
7.—Sưu-độc-linh-dược (Trị bệnh hoa liễu) Mỗi vỉ thuốc nước và thuốc huôn giá	3 00
8.—Thần hiệu nhân-dược-thủy (Trị bệnh con mắt) Mỗi ve giá.	1 00
9.—Thanh-tạng-huôn (Thuốc xổ) Mỗi ve giá	0 40
10.—Phong thấp cao dược (Thuốc dán trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá.	0 20
11.—Sanh-phát-bá-thảo-giư (Thuốc nước xức cho nước tóc) Mỗi ve giá	0 30
12.—Bạch-trực-cao (Trị các chứng bệnh đau lậu) Mỗi ve giá	0 60
13.—Bạt độc dược cao, (Trị bệnh Ung-thư u-nhọt, ghê chốc) Mỗi ve giá	0 30
14.—Trần-châu phân (Trị bệnh phỏng lửa phỏng nước sôi) Mỗi gói giá	0 35
15.—Tê sanh dược thủy (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chói nước và thời-khí) Mỗi hộp giá.	0 10
16.—Bạch thọ giư (Dầu bạc hà) Ve nhỏ giá 0 \$ 25, ve lớn.	0 40
17.—Tiếng dược cao (Trị bệnh lút) Mỗi thò giá	0 20
18.—Châu phách sanh cơ táng (Trị các thứ ghê độc) Mỗi ve giá.	0 20
19.—Ngoại khoa trừ độc thủy (Thuốc nước để rửa các thứ ghê độc) Mỗi ve giá.	0 20
20.—Nha thông dược thủy (Trị bệnh đau răng) Mỗi ve giá.	0 20
21.—Vạn ứng như phát trà (Trị bệnh cảm) Mỗi gói giá.	0 08
22.—Vi-tê-sanh trật dả huôn, (Hoặc té cây, hoặc đánh đập) Mỗi hộp giá.	0 50
23.—Dầu Essence de Menthe hiệu Nhi-thiên-Đường. Mỗi ve giá.	0 25
24.—Vạn ứng phát đơn (Trị bệnh nứt đầu đau bụng tức ngực) Mỗi gói giá.	0 10
25.—Dầu đầu khâu (Nhất đầu nóng lạnh số muối) Mỗi ve giá.	0 10
26.—Bông gòn thuốc (Đá bó rết ghê) Mỗi gói là.	0 20
27.—Mộng-tiên-trà (Trà bổ a-phiện) Giá mỗi gói là.	1 50

Bổn-đường hằng năm giữ một lòng cứu thê tẻ nhân, cho nên chẳng nài hao tốn bạc ngàn mà in ra mây muôn cuốn Dược tánh phục pháp (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kĩ lưỡng) để dành mà cho thân-chủ; nếu vị nào có gởi thơ xin, thì Bổn-đường lập tức gởi liền chẳng hề sai sót.

Saigon, Imp. Commerciale C. ARDIN ET FILS.

Le Directeur-Gérant NGUYỄN-CHÁNH-SẮT

Tirage: 1.800 exemplaires!

Ng. Ch. Sắt

NÔNG-CÔ MIN-ĐAM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce
PARAÏSSA LE JEUDI

17e ANNÉE
NĂM THỨ 17
Ngày 17 Octobre
1918

農 賈 茗 談

Số 85
Ngày 13 tháng chín
năm Mậu-Ngũ

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỎI ĐỒNG-DƯƠNG</p> <p>Một năm..... 5 \$ 00 Sáu tháng..... 3 00 Mỗi số..... 0 10</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies</p> <p>Un an..... 20fr.00 Six mois..... 12 00</p> <p><i>Les abonnements sont payables d'avance</i></p>	<p>Chủ nhơn: F. CANAVAGGIO</p> <p>Tổng-lý, kiêm Chánh-chủ-bút: Nguyễn-chánh-Sắt</p> <p>Đại-biểu: Đặng-thúc-Liêng. — Nguyễn-viên-Kiều</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0=065 de large... 1 \$ 50 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant les caractères employés. Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>RAO BÁO Những lời rao báo về việc thương mại, xin gởi thơ, hoặc đến tại Bồn-quán mà thương nghị.</p>
--	---	--

Direction, Rédaction et Administration 157, rue Catinat.— SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

附借國債	<p>SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT NATIONAL</p> <p>Nghĩa dân nên mua giấy quốc-trái</p>	義民必置
------	--	------

附借國債	<p>SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT NATIONAL</p> <p>Nghĩa dân nên mua giấy quốc-trái</p>	義民必置
------	--	------

MỤC LỤC

1. Đồng-minh đại thắng. 2. Lý tài dư luận. 3. Châu-độc Nông-nghiệp, tương-tế hội. 4. Cuộc quốc-trái năm 1918. 5. Âu-châu chiến cuộc. 6. Thế-giới tân văn. 7. Đồng-Dương thời sự. 8. Một đứu nên kính. 9. Hát bộ Annam.	10. Cung tụng lương-y. 11. Trục trần thiết sự. 12. Việc đáng khen. 13. Hỉ tín. 14. Trình-thám tiêu thuyết 15. Vài lời cảm tạ. 16. Túy-Kiều. 17. Thú-giang-hồ.

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

TIỆM LỚN TẠI QUẬN ĐÔNG TỈNH THÀNH. — MỘT TIỆM TRONG NAM-KỶ

Ở tại đường Canton, số 38, Chợ-lớn. — Téléphone N° 358

PHỤ-KHOA KIM-PHUNG-HUỖN

Phẩm mà đôn-bà khác hơn đôn-ông thì chỉ có 2 điều: 1° đường-kính, 2° sanh-đế mà thôi. Nên hệ muốn sanh-con thì trước hết phải lo cho đường-kính đều đặn. Nếu đường kính chẳng đều thì khó mà có thai cho được, ấy là phần nhiều, gốc bởi ngoại-cảm, lục-dâm, hoặc tại lo, rầu, buồn-bực, tru-huật trong lòng, làm cho khí huyết hao mòn, sanh nhiều chứng bệnh, đều cũng do nơi đường-kính không đều mà ra.

Hiện nay là đời Y-học phát minh, cho nên nghề Y-thuật đã nghiên cứu càng ngày càng tinh hơn nữa, nhưng mà đời càng tân hoá chứng nào, bịnh lại càng sanh nhiều chứng lạ lùng chứng này, cho nên phép làm thuốc cũ g phải từ cơ mà chế luyện thì mới thích hợp thời nghi. Nay Đôn-đường có chế một thứ thuốc nước này rất hay thần hiệu chủ trị các chứng kể ra sau này:

Về các chứng ban, Bồi mùa cảm mạo, Nóng lạnh nhức đầu, Thời chứng dịch hạch, Hoạt loạn mửa ỉa, Đau bụng sinh bực, Trùng phong trùng đàm, Bất tỉnh như sượng, Cảm gió sanh ho, Kiệt máu kiết đàm, Nhứt môi cùng minh, Tinh thần bất hoà, Trùng thổ phát nóng, Thảy thổ bất phục, Vị chướng tiêu hoá, Bị ghe đại sảng, Sơn phong chanh rết, Đa giữa nổi sần.

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần uống nửa ve, bịnh nặng phải uống nhiều hơn. Con nít mỗi lần uống từ 15 giọt đến 30 giọt. — Con nít chưa đầy 9 tháng

Con nít: Mỗi ngày phải uống 4 hườn, uống với nước trà. Con đôn-bà đẻ thì phải dùng nước đá con nít mà uống với thuốc.

CỦ XIN: Những đồ sống-sít, lạnh lẽo, cũng là đồ rang-nướng nóng, này, độc-dị chẳng nên dùng. Mỗi hộp 2 hườn, giá là..... 1 \$ 00

Tễ sanh dược thủy

Hiện nay là đời Y-học phát minh, cho nên nghề Y-thuật đã nghiên cứu càng ngày càng tinh hơn nữa, nhưng mà đời càng tân hoá chứng nào, bịnh lại càng sanh nhiều chứng lạ lùng chứng này, cho nên phép làm thuốc cũ g phải từ cơ mà chế luyện thì mới thích hợp thời nghi. Nay Đôn-đường có chế một thứ thuốc nước này rất hay thần hiệu chủ trị các chứng kể ra sau này:

Về các chứng ban, Bồi mùa cảm mạo, Nóng lạnh nhức đầu, Thời chứng dịch hạch, Hoạt loạn mửa ỉa, Đau bụng sinh bực, Trùng phong trùng đàm, Bất tỉnh như sượng, Cảm gió sanh ho, Kiệt máu kiết đàm, Nhứt môi cùng minh, Tinh thần bất hoà, Trùng thổ phát nóng, Thảy thổ bất phục, Vị chướng tiêu hoá, Bị ghe đại sảng, Sơn phong chanh rết, Đa giữa nổi sần.

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần uống nửa ve, bịnh nặng phải uống nhiều hơn. Con nít mỗi lần uống từ 15 giọt đến 30 giọt. — Con nít chưa đầy 9 tháng

uống 6 giọt, uống với nước trà, cứ nửa giờ thì uống một lần, trong uống ngoài thoa, rất nên công hiệu.

Mỗi ve giá là..... 0 \$ 10
Mỗi 10 ve..... 0 90

Nhị-khoa-căng-co-táng

Chủ trị con nít cấp mạng kinh phong, cũng các chứng bịnh của con nít kể ra sau này:

Cảm mạo phong hàn, mồm nóng, mắt đỏ, đăm ngấn chận con mắt lác liêu, hoặc trợn trắng, cứng rắng, cứng hãm, bất tỉnh như sượng, niêng mũi trũng khí, trong ruột đau thối, h ỉa thì khô khè mà lam ra ho, hoặc khóc đêm và giật tay giật chơn, đường đại huật bón, hoặc miệng mồm khô khan lại hay khác nước, ấy là chứng CAP-KINH PHUNG phải dùng nước trà mà uống với thuốc tán này.

Còn như thoát nóng, thoát lạnh, khi mửa, khi ỉa rút tay, rút chơn, da mặt xanh, vàng mét, òm gầy khô khè, ọc sữa, ăn uống chẳng được, khóc có nước mắt, đêm ngủ con mắt không nhắm, đường đại đường tiêu không tốt, tay chơn lạnh ngắt, rết lâu chẳng hết, ấy là chứng MẠNG-KINH-FHONG, phải dùng nước gạo rang mà uống với thuốc tán này lập tức thấy hiệu nghiệm.

Cách dùng: Con nít trong tháng tới 3 tháng uống mỗi ngày 1 gói phân làm 2 lần. Từ 4 tháng tới 12 tháng mỗi ngày uống 1 gói. Từ 4 tuổi sắp lên mỗi ngày uống 2 lần, mỗi lần 1 gói. Con con nít ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trừ được các chứng bịnh và mạnh mẽ trong mình.

Mỗi gói giá là..... 0 \$ 25

Bạch trược cao

Thuốc này để trị các bịnh lậu, hoặc đái gắt, lậu mủ, hoặc trắng hoặc vàng, hoặc lậu ké, lậu huyết, chảy ra dầm dề cứ theo phép mà dùng thì hết, lại trừ được các chứng bịnh đó.

Trong mỗi hộp đều có chỉ cách dùng. Mỗi hộp giá là..... 0 \$ 99

LỤC-TỈNH-KHÁCH-LÀU

Số 84-92, đường Espagne SAIGON

Tiệm Lục-tỉnh-khách-lầu, có phòng ngủ rộng rãi, sạch sẽ và mát mẻ vô cùng; ở tại góc chợ mới Saigon, đường Espagne, số 84-92.

Rượu Sâm-banh hiệu MARQUIS DE BERGEY là rượu nhứt hảo hạng

Trại thợ mộc hiệu Lược-Long ở Nguyễn-long-Thảo ở tại chợ Lái-thiêu

Trại thợ mộc tôi sáng tạo đã hơn 5 năm ở phía sau phố chợ đường xe hơi Saigon-Thudumot, có đóng sẵn đủ bằng ăn dài mặt gỗ liễn từ 1m40 cho đến 2m20, bề ngang 0m30 cho đến 1m15; bằng ăn chẻ kiểu tứ linh (long, lân, qui, phụng), bằng lâu cửa cuốn 7, 8 trụ cho đến 12 trụ, và bằng ăn mặt đá; bằng tròn một cột xây, chường chạm tam lâu từ 1m55, có thứ 5 trụ 4 góc chạm giáy lá tây, bằng rượu (table d'apéritifs), bằng khách (table de salon), bằng viết (bureau) bằng rửa mặt (table de toilette) bằng nguyệt, th ả tròn, tứ giác, tứ trụ, bàn, biếu liễn, thanh thờ kiền yê sơn thủy, chữ òc, chữ vàng, ghế ngồi mặt tròn, mặt trái đào, mặt đàn, và có đủ thứ đồ tiện, những là chường đèn, đài, hộp, khay, kỷ vàng một, vàng hai, vàng ba, vàng tư, hết thảy đều làm bằng cây đàn mộc, chế theo kiểu kim thời tron bán, chắc chắn và bán giá rẻ.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một cái tiệm ngành có bán đủ thứ rượu và đồ danh mộc thứ cần thứ tron đều có đủ.

Kính xin chư-tôn quý-khách thừa diệp nhân du xin ghé lại tiệm tôi mua sắm đồ làm chường, hoặc là đặt món chi chường dọn trong nhà thì tôi sáng lòng mau làm cho vừa ý quý ông.

NGUYỄN-LONG-THẢO, Chủ trại kinh óc.

Tiệm khắc con dấu

Kính tỏ cùng Quý-khách đặng rõ: Tiệm tôi khắc con dấu đồng, cao-su và bằng đá cẩm-thạch đề mộ, vân vân... Giá rẻ đồ tốt mà làm mau, nên quý-khách ai muốn dùng kiểu nào, xin ghé thợ lại tiệm tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà dùng, thì tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý.

TRẦN-DUY-BINH Graveur 89, Rue Catinat, 89. — Saigon

Thuốc Cam-tích này tại tiệm NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG ở tại đường Canton số 38 Chợ-lớn có bán, hay lắm; liệt-vị có con mà bị bịnh Cam-tích cũng nên ghé đến đó mua về cho nó ăn thì thấy hiệu nghiệm liền.

GIÁ { Mỗi gói 10 bánh... 0 \$ 10
Mỗi hộp 100 bánh... 0 90

TIỆM Trương-văn-Hanh SADEC

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lành tháp muốn đèn khí (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, lễ, kỳ-yên, tân-gia, hạ-thọ.

Khẩn đen bằng nhiều tây tốt thượng hạng; bán mới và bán lẻ vỏ ruột xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin ghé thợ cho tôi, tôi sẵn lòng kỹ lưỡng gửi contre remboursement (nghĩa là đóng bạc tại nhà tư mà lãnh đồ).

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant).

TRƯƠNG-VĂN-HANH cần khải.

CÁO BẠCH

Chúng tôi mới mở một tiệm tại đường d'Adran, môn bài số 110 (ngang trước Tòa Tân-đảo, hiệu là Tân-phát-Long, để sửa: Đèn Tito-Landi và đèn Manchons, xe máy, tủ sắt, máy đánh chữ, máy lất và sửa đồng-hồ, vân vân. Lại cũng có bán: Manchons, Carbure và dầu Essence đủ thứ.

Những thợ và máy móc sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo ý quý-ông giao cho chúng tôi.

Mỗi khi quý-quan có đám tiệc chi mà muốn chường đèn trong nhà cho sáng, thì chúng tôi cũng lành làm được, miêng là cho chúng tôi hay trước.

Thơ và Mandat xin để như vậy: NGUYỄN-VĂN-CHUỘC 110, Rue d'Adran Saigon.

Thơ vạy mới phải

Mới nghe qua cái Đê-mục cuốn thơ, ai cũng cho rằng lạ, chứng mua về mà đọc thì mới biết rằng hay, kỳ vạy anh em cũng nên mua một cuốn mà xem, thì mới biết vì sao mà đặt tên nó là thơ **VẬY MỚI PHẢI?**

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

Tại Saigon mấy nhà sách đều có bán, tại quán Nông-cô-Min-đam Saigon và quán Đại-việt-tập-chí Long-xuyên cũng có bán.

CÙ' GIÁ VÀ CÙ' TRÀM

Kính cùng Lục-châu chừ quân-tử rỏ: Tại vựa tôi có trữ đủ thứ Cáo-công Tràm và Cáo-công giá, dài vắn nhỏ lớn đủ thứ đủ hạng, để dùng mà ấm nền nhà, hay là đóng cửa cũng được, như Liệt-vị muốn mua bao nhiêu hoặc hạng nào thứ nào xin việc thơ cho tôi mà thương lượng giá cả trước cho xong, thì tôi sẽ cho ghe chở đến nhà cho Liệt-vị.

Nay kính
TRẦN-TẤN-TÀI
Marchand de bois à Hachgia.

NAM-HÔNG-PHÁT

KHÁCH-SANG

đường Boulevard Bonnard, số 106
ngang gare xe lửa Saigon-Govap
tại Chợ-mới Saigon

Bán rượu tây và sữa xe máy, đèn essence và đèn alcool.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát, giá rẻ.

Quý-quan, Quý-khách ở xa muốn mua bất cứ vật chi thì tôi mua giùm, niệm kỹ lưỡng gửi tới chi ở máy ông.

HUYEN-HUY-KY.

NAM-KỲ CHỈ CUỘC CÔNG-TY

Lò làm giấy Nam-kỳ hiệu là: Nam-kỳ chỉ cuộc công-ti, nay lập đã gán thành rồi; nên kể từ ngày nay đã khởi sự mua các thứ giấy lộn và giẻ rách. Lục-châu như ai có giấy lộn bất kỳ là giấy chỉ, hoặc giẻ rách như là giẻ vải, giẻ lụa, thì công-ti đều mua hết.

Giá mua như vầy:

- 1° Giấy lộn mua 2\$00 mỗi 100 kilos.
  - 2° Giẻ rách lộn mua 3\$00 mỗi 100 kilos.
  - 3° Giẻ rách trắng hết mua 4\$00 mỗi 100 kilos.
- Trừ ra nỉ và giẻ đen thì không mua.

Như ai có các thứ giấy lộn và giẻ rách đã nói trên đây, xin hãy đem đến tiệm ngành của Công-ti tại Saigon, đường d'Adran, số 28 mà bán, thì sẽ có người Đại-lý mua cho.

PARFUMERIE-COIFFEUR-CHAPELLERIE

« Michel THO »

93, Rue Catinat - Saigon

Tiệm bán nón, dù, gậy cầm tay, dĩa và xa-bong thơm, phấn thoa mặt, vở, giấy lung gia, ở đường Catinat số 93, ngay nhà in và bán sách của ông C. ARDIN ET FILS (Imprimerie Librairie Commercial) có phòng hớt tóc sạch sẽ, giá rẻ.

Lãnh in các thứ sổ, sách, cần dùng trong Làng, Tổng, bán sách vở cho học trò, mực viết v.v. bán thơ, truyện đủ thứ, sửa máy may máy viết các hiệu.

Lục-châu quân-tử muốn mua món chi, tiệm tôi không có tôi cũng sẵn lòng mua đùm cho có mà gửi chẳng nề công.

Michel LÉ-VAN-THO.

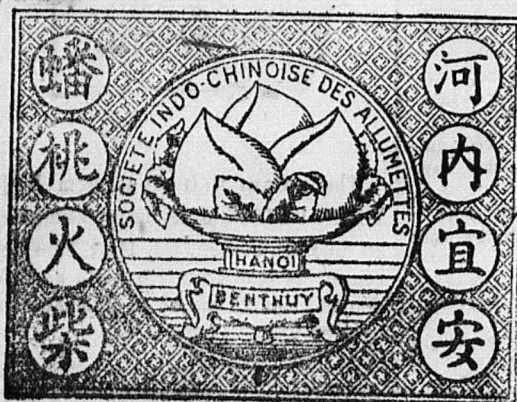
ĐẦU ESSENCE HAY LAM

Đầu Essence de Menthe của ông Lương-Y Vi-tê-sanh chế ra, khử độc hay lắm. Bất kỳ nam phụ lão ấu, có đờm, có phong, hoặc cảm mạo phong sương, nóng lạnh, số mũi, nhức đầu, đau bụng, hoặc bị kinh phong, thầy đều dùng được, trong uống ngoài thoa rất nên thần hiệu.

Tại tiệm Nhị-Thiên-Đường Cholon

GIÁ: { Mỗi ve..... 0\$25
Mười ve..... 2 40

CÓ MỘT MÌNH HÃNG DENIS FRÈRES làm Đại-lý, có trữ hộp quẹt hiệu này nội còi Đông-Dương mà thôi.

NÔNG-CÔ-MIN-ĐÀM

Đông-minh đại thắng Chúng ta hãy ráng mà cho vạy

Từ ngày Đức-tặc liếng minh với Ao-quốc, Bưng-ga-ri và Thổ-nhĩ-kỳ (Turquie) khởi hân sanh đoan, đăm thối bạo tàn mà tung hoành nơi Âu-dịa, làm cho động đất long trời, khắp cả toàn cầu sanh-linh đổ thán.

Bởi đó cho nên Mâu-quốc ta là Đại-Pháp, một là vì công-lý, hai là vì tự-do, ba là vì nhơn-đạo, phải suốt gươm nghĩa-liệt, hiệp với nghĩa-bình của các nước đồng-minh, đồng tâm cộng lực mà tận trừ cho tuyệt nọc lũ giã-mang.

Nhưng mà cuộc chiến-tranh rất nên ghê-gớm này thì quân-nhò hạo đại-lâm, tổn phí chẳng biết ưc triệu nào mà kể cho xiết được. Vạy mà Mâu-quốc ta đã duy trì với chúng nó hơn 4 năm trời, tiền bạc tuôn ra như nước.

Rất may thay! Trong mấy tháng nay thế-lực của binh đồng-minh ta càng ngày càng mạnh, đánh đâu thắng đó. Lại thêm Huê-kỳ hèn lòng trợ chiến, độ binh thêm qua Pháp-dịa càng bừa càng nhiều. Cách vài tuần nay binh nghịch đã vỡ mặt. Phe của nghịch là nước Bưng-ga-ri đã giải giáp lai hàng; còn nước Thổ-nhĩ-kỳ cô lập, thề coi như nước gáo lửa thành, nội vô lương thảo, ngoại vô tiếp binh, ắt cũng chờ ngày giải giáp.

Nay Mâu-quốc ta thừa thắng tàn công, quyết diệt lũ giã-mang mà bảo toàn công-lý.

Ngặt vì binh lương còn hẹp nên phải tính vay thêm của dân một lần thứ tư này nữa đặng mà chỉnh túc binh lương, sắm thêm thuốc đạn mà tận diệt chúng nó cho rói.

Chúng ta đây phận là đệ-tử. Sự hữu sự đệ-tử phục kỳ ao; vạy mà chúng ta đã chẳng được xông tên lược đạn nơi chôn chiến-trường, thì phải đăm bạc tiền ra báo đáp, chớ không lẽ mà ta ở đây tọa thị điếm nhien. Vạy thì anh em hãy rủ nhau kẻ ít người nhiều mà giúp cho nhà nước vay phen này cho nhiều, trước là đáp nghĩa cho thấy ta, sau là giúp sức thêm cho mây muôn đồng-bào ta đang tung chinh bèn Mâu-quốc, dù khi-giới, dù thuốc đạn mà tận diệt quân nghịch cho mau rói mà hưởng chung cuộc hòa bình-thời-giới.

Kìa như nước Huê-kỳ là một nước đại phú đại cường hơn hết, mới ra binh có 18 tháng nay mà đã vay của dân hết 8 lần rói; huống chi Mâu-quốc ta đây chịu đựng hơn 4 năm trời mà mới vay lần này là lần thứ tư, cũng chưa lầy chi làm quá.

Và lại mình là phận thân dân nên nhà nước muốn ép thên nào lại không được. Nhưng vạy mà, nhà nước chẳng hề rúng ép chi ta, vẫn cứ lấy lòng nhơn-hậu vay hồi vạy thời; thề thì chúng ta cũng nên vui lòng ráng xuất của ra cho nhà nước vay mà làm nghĩa.

N. C. M. Đ.

LY TAI DU' LUẬN

(Tiếp theo)

Tôi cũng biết nếu gạo xay nhiều mà các nước không mua, để lâu ngày phải bị sâu mọt. Tuy vạy mà tôi xét trong Saigon Thương cuộc thông báo (Bulletin de la Chambre de Commerce de Saigon) mấy năm nay thì các nước có tháng mua gạo nhiều, có tháng mua ít một chút, song coi trong mỗi kỳ ba tháng thì kỳ nào cũng mua bằng kỳ này, chớ không trời sục bao nhiêu. Vạy nếu mình xay gạo thường thường thì cũng bán đợc luôn luôn, khỏi lo gạo ế đến nỗi có sâu mọt đợc. Mà nếu 5 số nhà máy của chúng ta mà chạy thường thường hoài thì lúa gạo chắc trọn năm cầm một giá chớ ít hay trời sục, bởi vì đầu ngoại-quốc mua gạo nhiều ít chi thì nhà máy cũng cứ mua lúa hoài mà xay.

Tôi chắc có người nghĩ rằng nếu giá lúa gạo không trời thì từ chủ nhà máy đến điền-chủ đều thất lợi. Nếu có ai luận như thế thì tôi xin đáp rằng tôi cũng biết trong cuộc làm ăn ai cũng trông cho có diệp phi thường mới có lợi nhiều. (Theo nhà máy diệp phi thường là lúc ngoại quốc cần mua gạo). Song như lúc phi thường thì có lợi, rồi lúc bình thường phải chịu lỗ hay sao? (Theo nhà máy lúc bình-thường là lúc các nước không mua gạo). Chi bằng mình liệu phương chước làm cho lúa gạo Nam-Kỳ ta lên giá đợc thì lên, bằng không thì giữ bực thường mắng năm đặng cho nhà máy lợi một ít diệp-chủ lợi một ít thì hay hơn. Xưa nay nhà máy đều thuộc của ngoại-quốc, họ chẳng kể chi đến quyền-lợi của Annam, nên họ lập cho nhiều đặng lúc gạo đắt họ thủ lợi rồi lúc gạo rẻ họ nghỉ, chẳng kể chi đến sự thiệt hại của điền-chủ. Bởi có ấy nên xưa nay chúng ta từng thấy có nhiều ông điền-chủ có lúa nhiều mà bị các nhà máy kềm chế bán lúa không đợc cao giá, nên

không đủ tiền mà nuôi tá-canh, hoặc trả nợ, nên, phải cố vườn bán ruộng hư hao sự-nghiệp, gay go gian hiểm nhiều bề.

Nay ta tính lập nhà máy thì chủ nhà máy cũng là ta, mà chủ diên thổ cũng là ta; Vậy ta chớ nên làm lợi bên nhà máy mà hại bên ruộng đất, ta khá làm thế nào mà mua lúa được mông năm, cho lúa cầm một giá hoải, dưng ấy ta ngồi tại nhà máy cũng có lợi, mà vô làm ruộng cũng chẳng hại, chớ nếu giá lúa trời sục không chừng, tuy có khi cũng lợi cho người Anam, mà nhiều khi làm hại lắm.

Tôi đã phân rõ vì có nào mà ta phải lập 5 cái nhà máy mà thôi. Vậy tôi xin luận tiếp coi bây giờ như lập 5 tòa nhà máy ấy phải có bao nhiêu vốn và làm thế nào cho có vốn mà lập.

Khi Âu-châu khai chiến, Chánh-Phủ liên tịch hai cái nhà máy của dân Đức-Quốc rồi trong tuần tháng Aout 1915 đem đầu giá mà bán. Kbach-trú hùn với nhau mà mua cái nhà máy Union giá 570.000\$ và cái nhà máy Orient giá 785.000\$. Nếu ta lấy giá hai cái nhà máy ấy làm gốc mà tính, thì một tòa nhà máy mỗi ngày đêm (24 giờ) xay 800 tấn lúa thì trong lúc bình thường lập ra tốn chừng một triệu

đồng bạc. Mấy năm nay bị Âu-châu chiến cuộc làm cho sắt thép và đồ cơ-khí đều mắc, vậy nên phải cho trời lên một triệu 20 muôn đồng bạc một sở nhà máy. Trong mỗi sở nhà máy phải sắm ghe chài và tàu mà chuyên vận lúa, phải cắt kho tàn mà trữ lúa gạo tâm cám, và phải có vốn sẵn mà mua lúa mới được. Ấy vậy nếu muốn cắt một cái nhà máy mỗi 24 giờ xay được 800 tấn lúa thì phải có vốn:

Cắt nhà máy.....	1.200.000 \$
Sắm ghe chài và tàu..	400.000
Cắt kho tàn.....	50.000
Vốn để mua lúa.....	350.000
Cộng.....	2.000.000 \$

Mà trong Nam-kỳ ta yêu cần phải có 5 tòa nhà máy như vậy thì xay mới hết lúa của ta. Nay ta muốn cắt nhà máy mà vẫn hồi quyền lợi cộc mẽ của ta thì trước hết phải liệu thế nào cho có 10 triệu đồng bạc vốn mới được. Đồng bang cũng biết Nam-kỳ tuy có tiếng giàu lớn hơn các xứ khác trong Đông-Dương, song nay muốn kiếm cho có 10 triệu đồng bạc tưởng chẳng dễ chi, bởi vì trong xứ ta những nhà giàu có thì kẻ số ruộng đất

nhiều, chớ tiền bạc chẳng có nhiều. Sự ít tư-bản đây là tại người mình không chuyên công thương chừ nghệ, cứ giữ một nghề ruộng mà làm hoải. Mà ruộng xứ mình phần nhiều còn mới lằm, người diên chủ lớn đã tốn hao khai phá rất nhiều, mà chưa lấy vốn lại được bao nhiêu, nên phân tư-bản phải bản chặt.

Và cuộc lập 5 tòa nhà máy đây là cuộc cả tiền, như định hùn hùn mà lập thì mỗi phần hùn phải định số cho lớn mới được. Theo ý tôi thì mỗi phần hùn phải định ít nữa là 500 hoặc 1.000 đồng bạc. Như định mỗi phần hùn là 500\$ thì phải 20.000 phần hùn, còn như định mỗi phần hùn là 1.000\$ thì phải 10.000 phần hùn mới đủ số 10 triệu đồng bạc. Xin đồng-bang nghĩ thử mà coi, bây giờ kiếm một muôn người hùn mỗi người 1.000\$ có phải dễ chi đâu.

Nay những đảng thức-giả trong Lục-châu muốn ra vận động kêu hùn mà lập thành 5 tòa nhà máy này thì tôi tưởng phải cậy Chánh-Phủ giúp sức giúp lời mới được. Mà nghĩ lại hề muốn cho Chánh-Phủ dự vào thì phải cho nhà tư-bản Langsa hùn vô với ta. Như có vậy thì đồng-bang phải đua nhua mà hùn cho nhiều, bởi vì nếu ta muốn cuộc nhà máy về phần ta làm chủ thì phần hùn của ta phải nhiều hơn của người mới được. Có một điều cũng chẳng nên quên là trong chương-trình phải cấm đừng cho khách-trú hùn, bởi vì xưa nay những nhà máy của họ, có nhiều khi bị mua lúa không được mà xay, phải lỗ bạc triệu; nay họ thấy ta làm vậy chắc có lúa đủ xay hoải hoải thì sao họ cũng ào vô mà hùn. Mà nếu họ muốn hùn thì họ sẵn vốn chớ chẳng phải như người mình. Hề họ hùn được thì họ làm nhiều, mà hề họ hùn nhiều thì họ làm chủ, té ra ta lập thêm nhà máy cho họ thì lại càng hại chớ ta thêm nữa.

(Sau sẽ tiếp theo).

Cho vay đi. Ấy là làm việc công ích mà có tư lợi.

THUỐC ĐIỀU HIỆU SÚNG ĐỒNG

BAO XANH

Mùi đã ngon mà giá lại rẻ

Châu-Độc NÔNG-NHIỆP TƯ-NG-TẾ HỘI Cáo thành.

Hôm 8 Octobre 1918 này lối sáu giờ rưỡi chiều; Hội Nông-nghiệp tương-tế Châu-độc, nhóm đại-hội tại Tòa-bó; Có quan chủ-tính tọa chủ. Có các quan Chủ-quản trong bản tỉnh, các ông cai Phó-tổng, các ông địa-hạt hội-đồng, bưng g chức các làng cùng các nông-gia nghệp chủ đều tề tựu rất đông. Lại có ông cựu hội-đồng quân-hạt Liêu-sanh-Hậu là Hội-trưởng Nông-nghiệp tương-tế hội Long-xuyên và ông Nguyễn-văn-Cur là Quán-ly Đại-việc tập-chí, lãnh Từ-bàng Nông-nghiệp tương-tế hội Long-xuyên, có ông Hồ-vân-Kính là Hội-đồng Thành-phố Saigon và ông Nguyễn-chánh-Sát là hôn-báo Chủ-bút cũng có đến dự hội.

Lúc mới mở hội thì ông Caillard là quan Chủ-tính Châu-độc đứng giầy diễn thuyết một bài, ý tứ sâu xa, ai nấy thấy đều cảm xúc. Ngài lấy sự ích lợi về việc lập hội Nông-nghiệp mà giảng giải ra cho ai nấy nghe; Ngài lại hứa rằng ngày nào mà hội lập xong, thì Ngài sẽ xin với quan trên đem cái số bạc công của Lôn-tinh đã gởi cho hàng bạc Đông-dương thuở nay đó, về mà gởi cho hội Nông-nghiệp cho vay.

Ấy là một ý-kiến rất hay, nếu quá đực e như vậy thì hội Nông-nghiệp Châu-độc có lo chi là không mau thành tựu.

Khi Ngài nói dứt lời ai nấy đều mừng rỡ vô tay. Có quan Phủ Trần-cử-Trưởng thông-ngôn lại những lời diễn-thuyết của quan Chủ-tính cho mấy ông diên chủ nghị e.

Kế đó ông Trương-tấn-Vị và ông Hồ-hương-Nhượng, kẻ trước người sau cũng diên-thuyết những điều lợi hại về sự lập hội Nông-nghiệp tương-tế, và tiền đần ông Nguyễn-chánh-Sát cho quan Chủ-tính biết, lại cũng tiến đần luôn cho ai nấy biết.

Bởi đó cho nên ông Nguyễn-chánh-Sát phải ra đứng đừa hội mà đọc một bài diên-thuyết như sau này:

CÁC ÔNG,

Tôi lấy làm vinh hạnh được về đây mà dự buổi hội này là một hội nhóm có đủ quan viên chức sắc, phú-hộ hào-gia, cùng chư bá thức đệ huynh trong bản-tỉnh; Ấy là một dịp rất may mắn cho tôi được hiệp mặt với các ông hôm nay đây, thờ lộ đời ngu lậu mà tỏ tâm nhiệt thành của tôi âm ấp đã bấy lâu chưa gặp được dịp nào may mắn như hôm nay đây mà phân-trả với các ông cho phí nguyện.

CÁC ÔNG ỒI!

Hiện nay chúng ta sanh nhăm buổi cạnh tranh rất nên kịch liệt này là buổi mạnh thắng yếu thua, khôn sống bổng thác, những đảng nhiệt tâm vì dân vì nước, ai là người không xót dạ đau lòng, thôn thức giấc nồng, trừ hoạch phụng-chăm mà bảo toàn quyền-lợi cho quê-hương.

Bởi đó cho nên, nội bên Âu-châu cùng Mỹ-giới, dân-tộc nước nào cũng hao môn tâm huyết, phí hết não càn, lăn lóc chen chúc nhau giữa đám thương-trường mà tranh ưu tranh liệt. Duy có dân-tộc nước ta đây còn đang mơ màng giờ tỉnh

giờ say, giao trọn cả mối lợi-quyền cho một tay người khách-trú; nghĩ có buồn chăng?

Nên cho phải, trong mấy năm nay, bởi nhờ sự cạnh-tranh bủa giầy, chương Nhựt-quốc kêu rền, nên mới có một ít người động niệm ái chủng, quyết ra lo dựng nghiệp dinh thương; nhưng mà, tách ra mà quen kết giải liên đoàn, bởi độc lực nên cũng khó mà duy trì cho bền được.

Nhưng ngời mà xét cho kỹ, nghĩ cho xa, thì mối lợi Nam-kỳ ta chẳng có chi cho qua lúa gạo, vậy mà bấy chầy chúng ta những mông chán chờ mà không được trọn hưởng, của mình làm mà để cho chúng lóm thâu, càng nói đến chừng nào, thì lại càng đau lòng cho chúng-tộc.

Chẳng những vậy mà thôi, Nam-kỳ ta trong mấy năm nay việc bán lúa nhiều cơn gian hiểm, lằm lúc gay go, giá lúa càng ngày càng sục, làm cho những nông-phu có nhiều người phải bại sang khuynh gia, tiêu diên sự-nghiệp, mà sự gay go ấy chẳng phải là tại thất mùa, mà cũng chẳng phải tại lúa những mà bán sục cho đánh; lúa thì bán chạy như

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LỘP

(TRÁI ĐẤT)

Mùi nó thơm

tho diệp dàng

chẳng có thứ

nào bì kíp.

Có một mình hàng DENIS FRÈRES
có trữ mà thôi

thường, có khi không có cho đủ mà bán, mà sao lại sụt giá; ấy chẳng qua là tại khách-trú mua lúa một mình một chợ, nên họ ta rập với nhau, muốn định giá nào thì định, muốn mua giá nào thì mua. Nếu ta không bán cho họ, thì bán cho ai bây giờ?

Ấy là tại ta thuê nay chưa biết kết giải liên đoàn, cứ giữ phận mình ai lo riêng cho này; bởi thế, hóa cho nên ta phải chịu phạt thiệt thòi mà để cho họ để ép ta hoài. Tại sao vậy?

Là tại họ hiệp mà ta phân, họ chung mà ta riêng. Hiệp chung thì mạnh, phân riêng thì yếu, ấy là lẽ tự nhiên, tôi chẳng cần nói xa mà các ông cũng rõ thấu.

Bởi họ ý vậy, cho nên mỗi khi ta chở lúa đi tới Cholon mà bán cho họ. Ôi thôi! nói tới cách họ khinh thị để dúi ta mà rung rung mắt.

Các ông nghĩ coi, một cái nhà máy sỡ hội mỗi ngày là bao nhiêu?

Và phải có lúa cho máy xay mỗi ngày là bao nhiêu?

Có ít nữa cũng trên mười ngàn tạ chớ. Nếu không có đủ số lúa ấy mà xay, để máy ở không, ắt lỗ sỡ hội.

Vậy thì họ có phải cần mua lúa lắm không?

Cần lắm chớ!

Họ đã cần mua lúa lắm, sao lúa ta chở đến sân cho họ mà họ lại hân hùi ta như thế?

Ấy là vì họ vẫn biết chắc rằng lúa Nam-kỳ này mà họ không mua thì ta có biết đem đi đâu mà bán.

Nếu nay ta muốn cho khỏi họ hân hùi để khi, và làm thế nào mà vẫn hồi cái quyền-lợi của ta lại cho được, thì ta phải làm sao cho có tư-bản lớn, thế-lực to, thì mới trông mong tới cái địa-vị ấy được.

Mà muốn cho tới cái địa-vị ấy, nếu trừ cái phương mỗi tỉnh mỗi lập Nông-nghiệp tương-tế-hội ra, thì chẳng còn có phương nào à vằm vụng cho nổi được.

Vì lẽ Nông-nghiệp tương-tế hội thành lập rồi, thì Tương-tế ngân-hàng cũng phải nổi theo cho bền gót. Được vậy thì hoặc may chúng ta hãy còn duy trì với họ ư vạn nhưt cùng chăng? Nếu ta để vậy lấy mất mà nhìn, thì Nam-kỳ ta mỗi năm sự bán lúa gạo mà lợi biết ừ triệu nào mà kể cho xiết được.

Chớ như ta lập hội Nông-nghiệp xong rồi thì hội cứ lo bảo toàn quyền-lợi cho nông-gia, hề ai có gặp cần dùng đồng tiền thì đem lúa ra thế chường cho hội, lấy tiền về xài trước, chừng nào lúa phát giá cao, thì hội sẽ lo bán giùm cho.

Ấy đó! như năm nay đây, trong lúc tháng năm tháng sáu, lúa mới có 2\$00 hai đồng ngoài một tạ, thì ai nấy đã bán hết vừa hết kho, té-ra gần một tháng nay, lúa cứ nháy giá lán lán đến 2\$70 2\$80 mà đâu đó lúa bán đã hết rồi, vậy thì các ông điền-chủ có ông nào mà chẳng than chẳng tiếc hay không?

Chớ chi mà chúng ta mỗi nơi mỗi có hội tương-tế, thì có đâu thất lợi như vậy!

Bởi thầy, nhiều cơn huất ừc như vậy, cho nên từ ngày tôi ra nắm lấy cây bút Nông-cổ Min-đam đến nay, gần trót hai năm, hằng chuyên tâm nghiên cứu có một cái vấn-đề này mà cố động đồng-bang chủ hướng về sự lập Nông-nghiệp tương-tế hội. Nhưng vậy mà trong mấy tháng nay, đã có nhiều tỉnh đang lo tổ chức những trang điền-chủ phú-hào, hầu có lập hội mà bảo toàn quyền-lợi cho nhau; duy có Châu-độc ta đây là chớ phụ mẫu chi hướng của tôi, mà tôi chưa nghe ảnh-hưởng chi hết, thiệt tôi buồn biết là đường nào!

Các ông hãy nghĩ lấy đó mà coi, kia là tỉnh Mytho dân giàu đất rộng, mà người ta lập được cũng chẳng nói làm chi; họ như tỉnh Longxuyen, đất hẹp dân thưa, mà người ta cũng xong nả lập xong. Huống chi Châu-độc ta đây san xuyên chung tú, diện địa phi nhiều, đất rộng dân đông, mà chúng ta há nỡ làm thình để vậy chịu thua chịu sức người mà cam bề lạt hậu hay sao?

Nay may mà chúng ta gặp được quan chủ tỉnh ta đây là người thanh cần liêm chính, biết thương dân, biết lo lắng mở mang cho dân trong bốn tỉnh. Lại cũng nhờ có ông Trương-tấn-Vị với ông Hồ-hưng-Nhường cả hai ông đều có dạ nhiệt thành, chẳng nề nhọc nhằn, không ngại hao tổn, xướng ra khuyến rử các ông, đồng tâm hiệp lực mà lập một hội Nông-nghiệp tương-tế trong tỉnh ta đây; ấy là một điều công-ích rất nên viên-đại cho cái bước đường tiến-bá của em cháu chúng ta về tương lai; ngài lại chẳng bỏ bụng tôi mà cho tôi hay, thì tôi lấy làm vinh hạnh biết là đường nào, nên tôi đầu công việc buộc ràng, đầu đường sá

Thuộc bút
hiệu
CÀ-LÔP
(TRÁI ĐÁT)

Là một thứ
ngươi ta ưa
dùng hơn và
hay hơn mua
thường lắm

Có một mình hàng DENIS FRÈRES
có trừ mà thôi.

xa xuôi, tôi cũng để dẹp lại, đừng buồn bả về đây mà bàng tính và chung lo với ác ông cho mau thành tựu. Lầu có bảo toàn quyền-lợi cho quê-hương ta trong buổi này là buổi nhơn-quần cạnh tranh rất nên kịch liệt.

Tuần như may mà Nông-nghiệp tương-tế hội lập xong rồi, thì tôi xin các ông cũng phải mau mau nghiên cứu ráng lo lập luôn Nông-Nghiệp ngân-hàng, cho có thể mà giúp vốn cho người trong hội đủ sức khai phá những đất hoang vu mà chúng ta vẫn còn bỏ mình mộng tự bấy lâu nay; ấy là một điều cần kíp hơn hết của chúng ta trong lúc này.

Rốt hết, tôi xin các ông hãy đồng một chí hướng, nên một phương-châm, công cộng tác thành mà làm cho hội Nông-nghiệp tương-tế trong tỉnh ta cho mau hưng vượng cho được vững bền, mà đừng gương cho trẻ đảng em, ấy là một cái công rất nên vĩ-đại của các ông, mà ngàn năm về sau những sếp cháu em vẫn còn ghi tạc đó.

Các ông, trước khi dứt lời tôi xin các ông hiệp ý với tôi mà chúc cho:

- Châu-độc Nông-nghiệp tương-tế hội chân hưng;
- Đồng-dương thái bình;
- Đồng-Minh toàn thắng.

Ông Nguyễn-chánh-Sắt đọc vừa dứt lời, cả hội đều vỗ tay khen ngợi.

Rốt đó ai nấy đều của nhau ký tên chịu hùn vào hội hơn tám chục người.

Trước khi bỏ thăm tuyên chọn 9 vị Hội-viên quản-lý, thì hội định cử một vị Lâm-thời Hội-trưởng và hai vị Thị-sự đứng xem xét về sự bỏ thăm.

Ông Hồ-văn-Kính là người tuổi tác xứng đáng, được cử lên ngồi đũa làm Lâm-thời Hội-trưởng; Ông Dương-quang-Nhờ và ông Nguyễn-chánh-Sắt được cử làm hai vị Thị-sự n. đi hai bên.

Ông Hồ-văn-Kính liền tuyên cáo những lời sau này:

Các ông, nay hội Nông-nghiệp của chúng ta đã thành lập rồi, vậy xin các Ông hãy trách cử 9 vị Quản-lý Hội-viện

để lo làm việc cai quản công việc của hội. Ai nấy y lời, bèn to bỏ thăm tuyên cử 9 vị Quản-lý. 9 vị Hội-viên Quản-lý được tung cử là:

- Ông Trương-tấn-Vị, chánh Hội-trưởng;
- « Hồ-hưng-Nhường, phó Hội-trưởng,
- « Nguyễn-văn-Lộc, làm Thị-bàng;
- « Phạm-hữu-Ngải làm Thủ-lỗn;
- « Nguyễn-biến-Châu,
- « Lê-công-Chăng,
- « Ca-văn-Lực,
- « Đặng-văn-Hoành,

Chọn cử hội Quản-lý xong rồi thì ông Chánh-hội-Trưởng liền mời ông Từ-bàng đọc hết điều lệ của Hội cho các hội-viên nghe. Ai nấy đều ưng thuận.

Vậy nay Bồn-quần kính mừng cho 9 vị Quản-lý Hội-viên, và xin các ngài hãy ráng lo công biểu đồng tình, làm làm sự cho hoàn toàn cái trách-nhiệm của các ngài mà duy trì quyền-lợi cho quê-hương.

Luôn dịp Bồn-quần cũng cầu chúc cho Châu-độc Nông-nghiệp Tương-tế hội càng ngày càng tấn phát.

Bồn-quần lại nghe rằng hội Nông-nghiệp Tương-tế tại Châu-độc mà thành lập đây là nhờ có ông Trương-tấn-Vị với ông Hồ-hưng-Nhường cả hai ông đều hết lòng lo lắng, chức đã lâu; mà nhất là ông Trương-tấn-Vị chẳng ngại hao tổn, muốn tàu bè-lốp đi khắp các đàng các làng mà diễn-thuyết những điều lợi-ích về sự lập hội Nông-nghệp mà ngày nay đã thành tru được rồi thì cái công của ngài rất đáng.

Nhưng vậy mà Tệ-báo cũng còn thăm ước cho mấy tỉnh khác thấy đua nhau mà lập mỗi tỉnh mỗi hội Nông-nghiệp như vậy, thì Nam-kỳ ta rất nên may mắn.

Nông-Cổ Min-Đam

Đồng-bang có nghe hay không?
Nước Bun-ga-ri đã hàng đầu
Liên-hiệp rồi. Nếu muốn Đức-
quốc đầu luôn thì phải cho vạy cho
nhiều, dựng nhà nước đức sủng
làm đạn thêm.

COGNAC
O
P

JULES ROBIN & Co

Rượu Có-Nhát

HIỆU

RÔ-BANH

Có một mình hàng

LOUIS OGLIASTRO ET Co

có trừ mà thôi

Ấy là một thứ
rượu rất diệu, rất
ngon, rất quý, nội
cỏi Đông-Dương
này thiên hạ đều
biết.

Muốn mua cho
có rượu ngon, thì
phải nài cho được
cái nhãn hiệu này
mà thôi.

CUỘC QUỐC-TRÁI

Trong năm 1917

NAM-KỲ

Table with 3 columns: Số thứ tự, Tỉnh và quận, Số bạc cho vay. Lists provinces like Saigon, Cuolon, Soc Trang, etc.

Cộng 13.716.941/65

BAC-KỲ

Table with 3 columns: Số thứ tự, Tỉnh, quận và các miền Thượng-dự, Số bạc vay. Lists provinces like Hanoi, Haiphong, Namdinh, etc.

Cộng 15.305.390/65

CHỈ HỒNG-MAO HIỆU BROOK

Nếu các cô các bà muốn cho được thứ chỉ tốt mà may cho chắc cho bền, thì phải lựa thứ chỉ HỒNG-mao hiệu BROOK này mà mua.

Những chỉ ông nào mà không có cái đầu con dê như kiểu này đây thì đừng thèm mua, và phải coi chừng kẻo mà lầm đó giả.

Có một thứ chỉ hiệu BROOK này là chỉ tốt thượng hạng mà thôi, không có hiệu nào sánh kịp.

Có một mình hãng LOUIS OGILIASTRO ET C^o có ở B^o mà thôi.

Âu-châu chiến cuộc

Có tin chắc rằng từ ngày 15 juillet tới ngày 30 septembre 1918 các đạo binh Liêng-hiệp nơi mặt trận Đại-pháp cầm tù Đức-tặc được 5.518 quan võ, 248.494 tên quân và lấy được 3.669 khẩu đại-bát 23.000 cây súng liêng thình cùng binh khí khác kể không xiết được.

Ấy Đức-tặc bị cầm tù đã hơn 25 muôn rồi, nếu kể số tử trận và số bị nạn nữa thì biết là bao nhiêu.

Từ ngày Pháp-quốc cùng các nước Liêng-hiệp phản bị vi công, nghĩa là từ ngày 19 Juillet đến nay thì chiến thắng luôn luôn, mà như là từ ngày 1° tới ngày 10 Octobre này, sự thắng càng nhiều hơn hết. Bắt từ mé Bắc-bắc mà kể thì binh Langsa Hồng-mao và Ty-ly-thời đã lấy được thành Dixmude, di còn vài ngàn thước nữa tới thành Roulers, đuổi binh Đức ra khỏi thành Ypres rất xa, thủ được thành Armentières Ménil và Lens.

Đã lấy mấy thành ấy rồi mà còn chiếm được nhiều yếu địa và nhiều đường xe lửa, làm cho Đức-tặc khó bề độ binh vận lương nơi miền ấy. Có tin rằng binh Đức muốn tháo lui cho xa, kiếm chỗ hiểm mà trú nên đốt hết lương thực chất chứa bấy lâu nay tại thành Gand và nơi Hải-khẩu Broges.

Kể mặt trận Ty-ly-thời thì Hồng-mao Langsa và huê-Kỳ lại hiệp nhau mà công kiên từ thành Cambrai xuống tới thành Sint-Quentin. Binh Hồng-mao đã vào được thành Cambrai rồi và đương rượt Đức-tặc gần tới thành Le Cateau. Thành Saint-quentin cũng đã lấy được rồi nữa. Tại miền này binh Liêng-hiệp đã qua khỏi đường Hindenburg rồi, nay chẳng còn thành lũy núi sông nào ngăn trở nữa.

Binh Langsa cũng rượt Đức-tặc chạy khỏi thành Reims rất xa, lấy lại được thành Berry-au-Bac ủa Nogent Labesse và giải núi cao Marouvillers nay đã tới mé sông Suippe rồi.

Binh huê-Kỳ cũng đuổi Đức-tặc ra khỏi rừng Argonne, không còn chỗ ẩn nấp nữa được.

世界新聞 THE GIỚI TÂN VĂN (A TRAVERS LE MONDE)

TÂY-BÁ-LỢI

Chiến cuộc. — Quan Thống-soái cai quản các đạo binh Nhật-bôn xuất chiến tại Tây-bá-lợi là ông K. Otani, nay đã được 64 tuổi. Trong lúc Nhật-bôn đánh Trung-quốc năm 1894 và 1895, ngài đương tòng Tư-lệnh tại Hiroshima. Lúc Nhật đánh Nga thì ngài cầm binh trong đạo thứ tư. Qua tháng mai 1915 ngài làm Tổng-trấn tại Thanh-đảo và năm 1916 ngài lên chức Thống-soái và lãnh chức Tham-mưu.

NHẬT-BÔN

Tàu bán mắc đứ. — Nhơn-công ăn tiền một ngày một nhiều mà nguyên-liệu lại một ngày một ít, bởi vậy giá tàu bán càng ngày càng mắc hoải. Tại Thần-hộ (Kobe) tàu bán giá đến 1.800 yens một tấn. Hễ tàu chở nổi mấy trăm mấy ngàn tấn thì cứ đó mà tính tiền. Tàu đóng tại Nhật-bôn bây giờ giá mắc bằng hai tàu đóng bên Huê-kỳ.

THƯỢNG-HẢI

Vậy mới phải cho. — Trong tháng trước có một hội đá banh của Nhật-bôn đá với một hội của Ma-ni tại Thượng-Hải. Khi đá rồi người ta hay rằng hội Ma-ni thua là vì có nhiều người đá banh còn nhỏ tuổi mà giàu có lớn ở tại Thượng-hải đem tiền lo với mấy người đá banh Ma-ni đặng khi ra trường đá cầm chừng mà để thua.

Ai hay việc này cũng bắt binh và các nhật-báo tại Thượng-hải chằm chích rầy rà lắm. Mấy hội đá banh đều đuổi những kẻ không liêm-sĩ ấy ra khỏi hội.

Trong đám bắt nhả này có một người tên là Victor Gentsburger xin tình nguyện vào đạo binh Langsa và xin gửi liên qua Pháp-quốc mà xuất chiến. Các hội thấy việc cứ chỉ như vậy thì động lòng, nên định cho vào hội lại cho tới ngày tòng chình.

Chiến trận đường ấy thì sự đại bại của Đức thấy trước mặt rồi. Xưa nay chúng nó cầm cự được là nhờ một giải núi cao lũy chắc kêu là đường Hindenburg. Nay đường ấy phủng rồi làm sao mà chống cự nữa cho nổi. Bởi vậy chúng nó dốt thành Lille, Douai, Laon và toàn phá hủy eho hết rồi mà chạy. Có một viên Thống-soái của Đức tên là Ardeune viết trong báo Berliner Tagblatt nói rằng mưu trí của đại Thống-soái Foch ta khôn nạn lắm, quyết vậy đành Đức từ đạo rồi leo lên trên đầu mà đi tới. Mà thiệt Đại Thống-soái ta đương lo đào năm cái lỗ cho rồi, chừng ấy sẽ dúc cây mà xeo một lược đó.

Bên mặt trận Salonique binh Liêng-Hiệp đã toàn thắng. Nước Bul-ga-ri đã qui hàng. Theo lời buộc nên quân tinh đều hải hết duy để có vài đạo đóng cầm chừng trong nước đó mà thôi. Binh Liêng-Hiệp kéo vào chiếm các đồn cùng các yếu-địa, lại thâu đường xe lửa hết, đặng làm cho Đức, Áo hết thể thông đống với Thổ-nhĩ-kỳ nữa.

Vua Bul-ga-ri là Ferdinand nhường ngôi cho hoàng Đế-tử Boris. Vua mới lên ngôi liền nhóm thượng hạ nghị-viện mà phê chuẩn sự qui hàng Liêng-Hiệp Thống-soái Franchet d'Espérey thâu được nước Bul-ga-ri đây nghị công thiệt lớn, bởi vì xưa nay Đức và Áo nhờ nước này mà thông đống với Tiểu-á-tê-a, chở thóc đạn, binh khí cho Thổ-nhĩ-kỳ và chở lương phạn về mà dùng. Nay Bul-ga-ri đầu Liêng-Hiệp thì đường giao thông đứt rồi chỉ còn đi ngà Hắc-Hải qua nước Ru-ma-ni mà thôi. Mới đây có tin rằng dân Ru-ma-ni bị thà thế hàng đỡ Đức-quốc nay muốn giẫy lại mà đánh Đức-quốc nữa. Bên Nga-la-tur nghe Bul-ga-ri qui hàng Liêng-Hiệp ý cũng muốn hủy tờ hòa ước ký tên tại thà h Brest-Litovsk mà công phá Thổ-nhĩ-kỳ và Đức, Áo.

Hiện nay binh Liêng-Hiệp nơi mặt trận này đương lo rượt binh Đức Áo mà khỏi phục nước Xet-bi lại. Binh Xet-bi đã lấy tới thành Vrania rồi, nay mai đây sẽ lên tới Nich. Thống-soái Franchet d'Espérey có nói rằng rồi đây sẽ đánh Thổ-nhĩ-kỳ một trận cho biết mặt đặng lấy kinh-dó Constantinople và đuổi dân Thổ-nhĩ-kỳ ra khỏi Âu-châu.

khỏi Âu-châu. Thổ-nhĩ-kỳ lúc này đương lo lắm, vì phía trên thì bị Bul-ga-ri qui hàng, tâm cho không liêng tiếp với Đức, Áo, phía dưới bị binh Hồng-mao kéo tới lấy thành Damas và binh Langsa lấy thành Beyrouth rồi, lưỡng diện thọ địch chịu sao cho nổi.

Nơi mặt trận Tây-bá-lợi thì binh Hồng-mao, Langsa, huê-kỳ và Nhật-bôn hiệp với nghĩa-binh Nga-la-tur mà rượt riết bọn Bolchévick là quân phẫn quốc.

Nói tóm lại thì binh Liêng-Hiệp ta nay đất thế lắm: sự toàn thắng đã thấy trước mắt rồi. Đức quốc, Áo-quốc và Thổ-nhĩ-kỳ hiệp nhau xin với Đại-Tổng-thống Huê-kỳ là Wilson mà cầu hòa. Ấy là chúng nó sợ đại bại nên mới cầu hoà đó. Các nước Liêng-Hiệp để mắt mưu chúng nó đầu. Cách ít tuần nay Đại-Tổng-thống Huê-kỳ có nói rằng chừng nào dòng Hohenzollern là dòng Hoàng-đế Đức và dòng Habsbourg là dòng Hoàng-đế Áo hết quyền thế rồi thì chừng ấy thiên hạ mới thái bình. Vậy thì công chúng bên Đức và Áo phải để đi rồi sẽ nghĩ hoà, chẳng muộn gì.

N. C.

Ái-mua-giây Quốc-trái ấy là muôn cho Mậu-quốc mau toàn thắng.

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, hát tướng JUDEX đã hay mà lại vui, thưở nay Nam-kỳ chưa hề có. Hát tướng mới nhiều lớp hay lắm.

Liệt vị hãy đến xem chơi cho tiêu khiển.

Các nhật-háo đều khen ngợi ông Victor Gentsburger và khuyên nầy người khiếm nhã, khá làm như vậy mà chuốt tội.

HẠ-CHÂU

Ấn cướp ban ngày.— Có một đảng ăn cướp mấy tháng nay làm cho dân sự ở quận Kuala Lumpur hết hồn mất vía. Đảng ấy thường bao mặt, ngồi xe hơi đi cướp dọc ban ngày; linh thần và có binh giúp mà kiếm bắt cũng chẳng được.

Mới đây trong lúc ban ngày chúng nó ngồi xe hơi, ở đầu đi đến đó không biết mà thỉnh thoảng một thành phố rồi ghé tiệm người buôn bán khách-trú được tám ngàn đồng bạc mặt và lấy hàng hóa giá đáng mấy trăm đồng nữa. Sở tuần thành hay được liền đặt binh phục, mà đảng ăn cướp ấy ra khỏi thành chạy mất không ai bắt được. Sở tuần thành mặt thám hết sức mà chưa rõ chúng nó trú ngụ nơi nào. Ai cũng nghĩ rằng trong thành chắc có người điếm chỉ cho chúng nó ăn cướp.

QUẢNG-ĐÔNG

Bắc Nam không thuận.— Những Đốc-quân cùng Tỉnh-trưởng ở hướng Nam không vừa ý đề cho Từ-thê-Xương làm Đại-tổng-thống, nói rằng sự tuyển cử Đại-tổng-thống này không nhằm phép.

Thế thì Từ-thê-Xương ngồi cũng chẳng yên.

HUẾ-KY

Quốc-trái.— Hôm ngày lễ Khánh-điền Trung-hoa cộng hòa dân quốc, những Khách-trú ở tại Huế-kỳ đem bạc cho Chánh-phủ Huế-kỳ vay 740 triệu quan. Ngày ấy nội nước Huế-kỳ số tiền của dân cho nhà nước vay cộng 104 triệu rưỡi ngàn bạc. Một ngày mà đương ấy, một tháng biết bao nhiêu Đông-bang thầy không? Minh cũng phải rằng cho Mậu-quốc vay cho nhiều mới khỏi khổ cùng thiên hạ.

Mua giấy Quốc-trái cũng là có công trong chiến-cuộc.

東洋時事
DÔNG-DU-ÔNG THỜI SỰ
(INDOCHINE: FAITS DIVERS)

NAM-KỲ

Giá lúa giá bạc

Lúa mỗi tạ 68 kilos chở tới nhà máy từ 2\$80 tới 2\$85.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Kho nhà nước, Hãng Đông-Dương, Hongkong Shanghai, Chartered Bank, and Banque Industrielle de Chine.

Giàu thì nhiều, nghèo thì ít, mua giấy Quốc-trái mới phải nghĩa cho.

Một đầu nên kính

Nguyên vì tỉnh Châu-độc là tỉnh kế cận với cảnh-giới Cao-man, cho nên mỗi năm hè tới lối tháng 7 tháng 8 và tháng 9 Annam, thì nước sông Cửu-long-giang ở miền trên đó xuống tràn trề, trừ ra tại tỉnh thành Châu-độc và tại chợ Tân-châu cùng Tịnh-biên các chợ thì còn khó ráo mà thôi; chớ mấy nơi đồng-bãi rầy-ướt thì nhà cửa dân-cư thầy đều ngập hết, vì vậy hè trong ba tháng ấy mà trời lặn sóng êm thì hay còn khá, nếu có dông gió bão bùng thì bao nhiêu nhà bị ngập đó phải trôi theo dòng nước.

Nhưng vậy mà mấy chiếc tàu của hãng chủ Hl những tài-công thiệt độc quá, chạy ngan mấy chỗ ấy, chẳng hề nhơn tay tấp máy chút nào, cứ việc chạy như thường, làm cho sóng đánh trời nhà sập cửa của dân ở hai bên bờ kinh vậy mà ở dưới tàu còn vui cười chơi là khác.

Mới đây có ông Hồ-văn-Kính là Hội-đồng Thành-phố Saigon, ngài nhơn về Châu-độc mà dự cuộc lập Nông-nghiệp tương-tê hội, ngài thấy lòng hiềm độc của mấy chiếc tàu ấy, nên ngài phải vì dân mà bầm bực việc tệ ấy cho quan Chủ-tỉnh hay; tức thì quan Chủ-tỉnh liền truyền lệnh cho sở Sơn-dâm phải nghiêm cấm mấy chiếc tàu chạy ngan qua mấy chỗ nhà bị ngập thì không được chạy mau, phải chạy nhẹ nhàn cho khỏi hư hại nhà cửa dân-cư ở dọc theo bờ kinh mé rạch.

Ấy đó, hề là phận-sự Hội-đồng ra thay mặt cho quốc-dân, cầu việc chi lớn nhỏ, cũng phải gánh vác cho dân, vậy mới đáng mặt một vị Hội-đồng và cũng chẳng phụ lòng dân bảo cử chớ.

N. C. M. D.

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đứng bực nhứt trong cõi Đông-Dương, mỗi tuần lễ hát bản mới của hãng Pathé-frères làm ra tại Paris.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon trên 25 năm nay thiên hạ đều biết cả. Nhà hát bóng Casino hát nhiều lớp lạ, hay và vui lắm.

Cái máy hát cũng tốt, chơi hình rõ ràng và không rung, coi không mỏi mắt.

Từ đây sắp tới tuần nào cũng có hát vài lớp tuồng COURRIER de WASHINGTON, nhiều sự mầu nhiệm hay lắm.

Người Langsa cũng vậy, người Annam cũng vậy, cho Nhà-nước vay dựng giúp văn-minh mà trừ già-mang.

Hát bộ Annam

Để giúp cho cuộc quốc-trái trong năm 1918

Nhơn vì Chánh-phủ định mở cuộc quốc-trái năm 1918 này, và theo lời bàn nghị của ông Nguyễn-văn-Cửa, Phó-hội-trưởng hội Nhật-báo Nam-kỳ; thì hội Nhật-báo đã định cho mấy ông Chủ-bút các tòa Báo quốc-ngữ Saigon, sẽ hát vài thứ tuồng Annam; biện này ông Đặng-thúc-Liêng và ông Nguyễn-viên-Kiểu đang đặt tuồng hát lớp đức vua Gia-long ta giúp loan Tây-sơn đưa Đông-cung Cảnh theo đức thầy Ba-đo-Lộ sang Tây cầu viện. Còn ông Hồ-văn-Kính thì đặt một lớp tuồng « Phú-nhi háo nghĩa » (diễn bạch quái comédie).

Những kép hát toàn là mấy vị Chủ-bút và mấy thầy, lại cũng chọn thêm đào kép có danh-thứ nay trong lục-tính làm tuồng, còn giảng ngoài thì cũng chọn những tay tài-tử thiện nghệ trong lục-tính. Cuộc hát này cũng cách lối lang (nói lối, hát khách và hát nam) mỗi mỗi cũng như hát bộ thường xưa nay vậy; nhưng mà câu hát đặt đề thanh tao theo cách mới rất hay, có ý-từ thâm trầm để mà cảm xúc cho những người khán-giả.

Những tiền vào cửa đầu được bao nhiêu sẽ giúp cho cuộc quốc-trái.

Hôm 14 Octobre này hội Nhật-báo có vào yết kiến quan Nguyễn-soái Nam-kỳ mà bầm trán việc ấy, thì ngài đã sẵn lòng phê chuẩn và ngài cũng hứa giúp sức cho hội Nhật-báo thành công.

Vậy nên hội Nhật-báo đã định hát tại rạp hát Tây Thành-phố Saigon (Théâtre Municipal) là ngày mở cuộc quốc-trái 20 Octobre 1918 này, đúng 9 giờ tối.

Qua đêm 21 sẽ hát tại Cholon, đêm 22 hát tại Gò-ấp (Giadinh.)

Rồi sẽ đi hát khắp trong lục-tính cho đến ngày bãi cuộc quốc-trái. Những tên mấy vị làm tuồng sẽ in vào tờ chương-trình (Programme) và phát ra trước khi hát.

Và xin đông-bang hãy rủ nhau đến đó xem chơi, ấy cũng là một dịp rất lạ rất vui, cổ kim hay hữu đó.

N. C. M. D.

Minh mới cho vay ấy là tờ đầu trung thành với Mậu-quốc.

Cung tụng lương y

Kampot, le 22 Août 1918.

Monseigneur Nhựt-thiên-Dương,

Kính thăm đấng hiệu cho đặng bình an sau thăm nội tiệm cho đặng an-bảo.

Sau này tôi lấy làm cảm ơn ông vì ông có lòng gửi cho tôi Phật-Trà thiệt là uống vào nó xuất hạng khỏe khoắn lắm, vậy nay tôi xin ông gửi cho tôi những thuốc kê ra sau đây.

- 30 Gói Phát-lạnh-huộc
30 Gói Vang-đông-Như-phát-trà
5 Hộp Địch-trước-cáo
5 ve thuốc bổ
1 bao Hỏa-dâm-chỉ-khái-tán.
Xin ông gửi giúp cho mau mau, tôi lấy làm cảm ơn ông lắm.

HỒ-BĂNG-VƯỢNG Secrétaire,

Identificateur à la Résidence de France à KAMPOT.

Mua thêm 4 ve Phật-don, 1 hộp bánh Cơm-tích.

ĐÔNG HỒ NHƯ HIỆU

« O M É G A »

ĐI RẤT ĐÚNG GIỜ

một minh hàng L. CAFFORT

ở đường Calinat — Saigon

có bán mà thôi

Trực trận thiệt sự

Tôi nhơn nghĩ vì chúng ta sanh nhằm buổi này là buổi cạnh-tranh rất nên kịch liệt Lê tui mấy nhà soạn báo phải lo biện cứu những phương thiệt-nghiệm thiệt-bành, luận đàm nơi báo-chỉ mà mở mang nhiều ít cho trẻ đảng em; chớ chẳng nên đam những việc vô hình vô chất là việc số mạng vận thời trêu họ ra, làm cho quốc-dân ta mê tín thần quỷ mà ngăn trở bước đường tân hóa.

Vì vậy mà tôi nghịch luận với Lê-Sum về 4 chữ số mạng vận thời, tôi cũng tưởng Lê-Sum là người viết báo, biết lo gìn giữ cái trách-nhiệm của mình, lấy lý-tưởng mà phản đối với tôi cho ra tư-tưởng mới ý-kiến hay, mà phụ ích cho tôi đảng em. Chẳng dè Lê-Sum lấy đây mà làm thù, dùng nhiều lời thô lỗ, hỗn độn cộc cằn mà phàn đối với tôi làm cho mất hết nhu-gia khí tượng. Chư khán-quan hãy xem lại « Công luận-báo » số 159, 165, 170 và Nông-Cổ-Min-Đam số 79 và 82 thì rõ.

Mới đây Lê-Sum lại làm một bài Trần-thuyết trong Công- luận-báo số 172 mà đổ lỗi cho tôi; nhưng tôi cũng chẳng tranh cãi làm chi, vì lúc này là lúc các tòa soạn báo phải lo phần trách-nhiệm của mình mà đến bồi cho Mậu-quốc và cho quê-tương, chớ chẳng phải lúc tranh đua những đếu vô lối.

Hùng chí Lê-Sum là người ăn nói rất nên hồn bảo quá lễ, khán-quan đã xem tờ « Công- luận-báo » số 170 đó thì cũng đủ rõ rồi, và tôi đã có gửi 1 bài hồi đáp với Lê-Sum cho ông Tổng-Lý « Công- luận-báo » hôm 14 Octobre này mà xin Ngài ăn hành cũ g nơi trường ấy, hàng ấy và từ-thê 12, cũng y như bài của Lê-Sum trước vậy. Khán-quan sẽ xem Công- luận-báo thì rõ. Chỉ như trong bài Trần-thuyết của Lê-Sum đó, có hứa rằng sẽ trả lời với tôi cho đến cùng. Nhưng nếu ông trả lời về cái vấn đề vận thời số mạng mà tôi đã chiết biện ông đó, hay là ông định hai đảng hội diện tại chỗ nào mà biện luận với nhau một bữa cho rồi, thì

tôi cũng xin ông từ giáo cho ra là thị phi mà phụ ích cho đồng bạn; bằng mà ông còn dùng lời ở tạp như mấy kỳ trước đây, thì tôi xin chịu thua, để cho ông tìm mấy chỗ chợ đông, mặt trời mua tôm bán cá. Chớ tôi chẳng hề tranh cãi những lời nói chông hay cùng trong báo-chương nữa làm chi mà làm cho nhàm tai cháng giáy.

NGUYỄN-CHÁNH-SẮT

Cho Chánh-phủ vay, ấy là phận sự của chúng ta.

Việc đáng khen

Nhơn dịp buổi mai ngày 8 Octobre 1918 tôi có đi đưa một đám xát tại Chợ lớn thấy một việc thiện rất đáng khen, nên tôi chẳng nề chút công, thuật sơ lược ít hàng dưới đây, xin ông Chủ bút vui lòng cho ấn hành trong qui Báo, ngõ hầu để làm gương cho đoàn học sanh hậu tấn cũng như khán-quan nhân tâm.

Nguyên đám xát tôi nói đây là của trò Hứa-vác-Biểu, học tại trường Xá-tây Chợ lớn con trai của M. Hứa-quang-Tạo, ở đường Gò-công (Chợ-lớn). Tuy vẫn biết từ sanh đời hàng có song tuổi còn ấu xung như trò Biểu, chỉ còn đang lo việc học-bành đặng lập công danh với đời mà rùi sớm tách cõi trần, hồn xuống huỳnh-tuyến, ấy cũng lấy làm vô phước.

Bởi vậy, nhờ Quan Đốc-học-trưởng và qui thầy biết xử nghĩa, tưng tình thấy trò, nên lúc đám xát đi, thì có cho lối vài mươi học-sanh, ăn mặc tề-chỉnh sập hàng có thứ-lớp đi theo đưa linh cữu, tỏ đầu ai bi. Lại cũng có đàn bà, đàn ông thân-bằng cố-hữu của M. Tạo đều đưa rất đông, ai cũng động lòng, lại khen thăm vì thấy lớp học sanh có lòng cùng kẻ đồng đạo chẳng quên nghĩa kiem băng, bạn học đầu khuất mặt cũng còn nắm giữ một dạ thủy-chung tuy vậy học-sanh có nghĩa mà cũng nhờ linh-quan

Đốc-học và thầy lớp hết lòng chỉ về xử nghĩa giáo hóa như vậy thật đáng kính đáng phục!

Nhơn thầy sự phải đáng khen như vậy nên tôi thổ lộ một đôi câu, những lời quê kệch xin khán-quan, lục-châu quân-tử miềng nghị.

Paul VĂN-NGỌC-TRẦN

Cholon

HỈ TÍN

Mới hay tin rằng M. Trần-ngọc-Lê là người giúp việc tại Báo-quán « Opinion » mới được quan Toàn-quyền bang thưởng một tấm mè-day bằng bạc nhì hạng.

M. Trần-ngọc-Lê giúp việc tại Báo-quán vẫn đã thâm niên, công cang cũng dày; nay đặng chánh-phủ ân tứ như vậy thì cũng đã phải nguyện.

Bồn-quán mới hay tin rằng ông Lê-công-Cần, hương-quan làng Mỹ-quới là một vị khán-quan của Bồn-quán, bà chánh-thần của người mới hạ sanh được một đứa con trai.

Bồn-quán cũng kính mừng cho ông Lê-công-Cần.

N. C. M. D.

Phải cho Chánh-phủ vay cho nhiều, vì khỏi liêu thân thì phải tồn của.

Rượu Cỏ-nhạc VIEILLE EAU-DE-VIE DEJEAN là một thứ rượu rất có danh-tiếng hơn bốn chục năm nay!

Trình thám tiểu thuyết

(ROMAN DE DÉTECTIVE)

Vụ mất sáu ngàn đồng bạc
(Tiếp theo)

Khi Từ-Thọ ra về, đọc đường lại gặp Trương-át-Tử, hai đảng nói chuyện đồng giải; Trương-át-Tử mới hỏi Từ-Thọ rằng: « Nghe nói anh đã chịu gánh vác việc trình-thám về vụ mất bạc của Lục-ông phải chăng? »

— Phải.

— Nếu vậy thì Lục-ông rất có phước lắm đó, hề gặp được anh đây, thì của ấy không mất; duy có tôi đây, của đã mất rồi thì khó trông mà kiếm lại được.

—Ừ! anh cũng bị mất đồ nữa sao?

— Tôi bị mất hết hai tấm minh-tin-phiến (carte postale) trong ấy về với rất khéo; như ai thì xem như vật tầm thường, chớ như tôi thì lấy làm quí lắm.

— Anh bị mất đồ ấy bao giờ?

— Hôm ăn tiệc nơi nhà Lục-ông, tôi có đem ra 24 tấm mà khoe với anh em, bị họ đánh dợt với nhau mà làm đổ rượu nhảm, những trẻ ở trong nhà của Lục-ông lật đặt đem đi lấy để mà lau, lúc nó lau rồi trao lại cho tôi thì tôi cũng không ngờ mà đem lại, phần thì hơi rượu cũng ngà ngà, nên cứ việc bỏ túi, khi về đến nhà, tôi đem lại mới hay mất hết 2 tấm. Nhưng vì lúc ấy tại Vương-đông-San với tay lấy cái chìa-khóa, làm rớt vào ly rượu rồi lật đặt lượm lên lại làm rớt nơi trên tấm minh-tin-phiến của tôi, thiệt tôi giận quá; nay nghe Lục-ông nhắc bạc, thiệt tôi rất nghi cho Vương-đông-San.

— Nếu anh đem cái ý-kiến hẹp hòi mà nghi cho người ta như vậy chẳng là oan lắm. Tôi xin hỏi lại anh, nếu cái chìa-khóa đã thấm rượu mà rớt rồi lại rớt nằm trên tấm minh-tin-phiến của anh thì chắc sao cũng có in cái dấu chìa-khóa vào tấm minh-tin-phiến đó rồi, phải không?

— Đều ấy anh cần chi hỏi, thiệt quá như vậy.

— Nếu vậy thì tôi xin kiếu anh, để hướn hướn ít ngày sẽ hay.

Từ-Thọ nói rồi liền quay quắt ra về.

Cách 3 ngày sau, quan Quán-đốc sở Tuấn-cảnh đòi hết nội vụ mà tra hạch việc Lục-ông mất 6 ngàn đồng bạc. Thiên-hạ nghe đồn, rủ nhau đến coi hơn ba bốn trăm người; những khách dự tiệc tại nhà Lục-ông lúc nọ cũng có đến coi đủ mặt. Tiên-cáo là Lục-ông, bị cáo là Phương-Thôn, hai người đứng đũa. Quan Quán-Đốc ngồi trên tra hỏi. Từ-Thọ liền bước ra làm hết các việc của An-chấn-Anh thầy Phương-Thôn vào rừng giờ nào, Lục-ông bị trộm giờ nào, dấu dưới bầm rỏ một hời. Quan Quán-Đốc nói: « Nếu chứng cứ đã rõ ràng như vậy thì việc này cũng có oan cho Phương-Thôn đó chử; nhưng xét vì Phương-Thôn, đem vắng canh khuya mà đi vào rừng một mình thì việc cũng đáng nghi, vậy chớ Phương-Thôn, mi có việc chi mà phải đi vào rừng giờ ấy? » Phương-Thôn bầm rỏ: « Việc ấy chẳng lạ chi, nguyên vì tôi bắt được một con chim gõ-kiến, đem dâng cho Lục-Ông, người thưởng tôi rất hậu; nhưng mà, giống chim ấy nó thường hay ra nơi lúc nửa đêm, cho nên tôi phải lựa giờ ấy đi tìm mà bắt nó; thoản niư may mà được một con nữa tôi cũng đem dâng cho Lục-Ông đặng kiem tiền mà uống rượu, lúc ấy An-quan kêu tôi, thiệt tôi cũng nghe, nhưng vì tôi sợ trả lời thì động có tiếng người, ắt là chim ấy bay hết, nên tôi cứ việc làm tình. Tuy vậy mà vì tiếng kêu của An-quan đã vang dội vào rừng, chim ấy đã gụi mình mà bay hết, nên đêm ấy tôi chẳng bắt được con nào cả. » Quan Quán-Đốc sở Tuấn-cảnh nói: « Lời mi nói đó cũng đủ lý tin được, song phải đợi ít ngày, chứng nào bắt được chon-phạm ta sẽ tha mi. »

Từ-Thọ nghe quan Quán-Đốc nói dứt lời liền bước tới bầm rỏ: « Xin Ngài nghe tôi thuật một chuyện này: Từ ngày tôi lãnh lời puá của Lục-ông, lo trình thám vụ này, thì tôi dùng để lòng tìm kiếm. Hôm nọ tôi có gặp Trương-át-Tử, người nói với tôi rằng, lúc dự tiệc tại nhà Lục-ông, người có khoe những minh-tin-phiến của người cho ai này coi, và lúc ấy, Lục-ông cũng có khoe cái chìa-khóa của ông, nhưn vì kể này chuyện

cho kể kia coi mà làm rớt cái chìa-khóa ấy nằm chỗ rượu đổ; kẻ khác lượm lên rồi lại làm rớt trên tấm minh-tin-phiến của Trương-quán, làm cho có dấu chìa-khóa ấy in vào tấm minh-tin-phiến, trong lúc lộn xộn mà tấm minh-tin-phiến đã mất rồi. Bởi có ấy nên tôi đã lưu tâm trọn mấy ngày rày, tìm hết mấy tiệm đồng thau, hỏi coi có ai đến đặt làm chìa-khóa chi chưa; thì ở quả có một tiệm có người đến đặt làm chìa-khóa bằng đồng, hiện nay tôi đã có đặc người chủ tiệm ấy sẵn đây, xin quan lớn Lỗi va thì rõ. »

(Sau sẽ tiếp theo)

NGUYỄN-CHÁNH-SẮT

Minh khỏi ra trần thì phải đến kho bạc mà mua giấy Quốc-trái.

Giấy LENIN là tinh-anh-thượng-hạng

Cho Nhà-nước vay chẳng phải là tỏ lòng ái quốc mà thôi, mà còn có lợi lớn nữa.

TRƯỜNG NGUYỄN-XÍCH-HÙNG

Trường này rộng rãi sạch-sẻ, máy vị giáo-sư dạy dỗ cũng siêng năng kĩ-lưỡng, chỗ ăn chỗ nằm của học trò cũng có người chăm nom săn sóc tũ tề. Nhứt là đồ ăn của học-trò lại càng sạch-sẻ quí-trọng vô cùng.

Lục-châu chừ quân-tử có con có cháu cũng nên đem đến đó mà cho nó học, chắc sao liệt-vị cũng được vui lòng, khỏi lo sợ nghi ngại đều chi cả.

Vài lời cảm tạ

Bồn-quán rất cảm tạ tình của chừ qui-ông kể tên sau này đã có lòng cố gắng gửi măng-da đóng tiền mua Báo trọn năm. Vay từ đây mỗi kỳ, hề vì nào có lòng hảo-hiệp mà gửi bạc đến thì Bồn-quán sẽ đặng báo liền cho liệt-vị hay, khỏi phải gửi biên-lai cho nhẹ bớt một phần tôn-phí, và liệt-vị cũng khỏi phải công gín giữ nhọc lòng, lại cũng nhớ được ngày tháng mua Báo của mình, rất nên đặng tiện.

TÀNH-TỰ	CHỖ Ở	SỐ BẠC ĐÓNG RỒI	NGÀY MUA	NGÀY MẢNG
Ông Đội Cải.....	Bacliou	5,00	22 Mars 1918	22 Mars 1919
id. Trần-duy-Th...	Cher M. Quon Bienhoa	5,00	1er Août 1918	1er Août 1919
id. Hồ-quang-Sao..	Hội-dồng Sadec	5,00	1er Septembre 1918	1er Septembre 1919
id. Trương-v.-Ch...	An-lời Bentre	5,00	1er Février 1918	1er Février 1919
id. Huỳnh-tân-T...	Propriétaire Rachgia	5,00	1er Février 1918	1er Février 1919

Cho vay chuyên nầy, ấy là báo thù cho chiến-sĩ tử trận.

Nam-trung Nhứt-báo

hết tuần xuất bản một kỳ

Giá trọn năm..... 5 \$00

Giá sáu tháng..... 3 00

Bán lẻ mỗi số..... 0 10

Báo quán tại đường Catinat, số 187, Saigon

DENTIFRICES

THUỐC ĐÁNH RĂNG

Thuốc nước, thuốc sệt, thuốc bột hay là xà-bông của các cha

BÉNÉDICTINS DE SOULAC

LÀM RA

Thuốc Bénédictins de Soulac (thuốc nước, thuốc sệt, thuốc bột, hay là xà-bông) là một thứ thuốc dưỡng răng, thần-hiệu rất hợp với miệng người. Thuốc này làm cho răng được trắng trong, làm cho nướu tinh-khiết, diệt cả loại vi-trùng sâu răng.

Hãy dùng một thứ thuốc Bénédictins là thuốc không độc thối, đừng dùng mà thuốc khác có độc-dược.

Thuốc Bénédictins của người Langs chè ra mà các nước đều ưa dùng.

TÚY KIỀU GIẢI NGHĨA

(Tiếp theo)

Liếc trông tòa rộng dầy dài. «Thiên-quang trung-tế» có bài treo lên.

Ban ngày sấp thấp hai bên, Giữa giương thất-bửu (1) ngồi trên một bà.

Gạn gùng ngọn hồi, ngành trà, Sự mành nàng mới cử mà gởi thừa.

Bắt bị h nổi trận mây mưa, Mảng rảng: Giông khéo bơ thờ quen thât!

« Con nầy chẳng phải thiện-nhân, «Chẳng phượng tròn chú, thì quân lộn chông;

« Ra tuồng mèo mà gà đồng, (2) « Ra tuồng lũng tưng chẳng xong hề nào!

« Đả dem mình bán cửa tao, « Lại còn khùng khinh làm cao thế này!

« Nào là gia pháp nọ bay, « Hãy cho ba chục, biết tay một lần!»

A-huôn trên dưới dạ rân, Dầu rằng trăm miệng khôn phân (3) lẽ nào.

Trước-côn (4) ra sức đập vào, Thệt nào chẳng nát gan nào chẳng kinh!

Xót thay đào lý (5) một nhánh! Một phen mưa gió, (6) tan tành một phen.

Hoa-nô, truyền dạy đổi tên, Bướng the dạy áp vào phiến thị-tý. (7)

Ra vào theo lũ thanh-y, (8) Dải dẫu tóc rồi da chì, quàng bao!

Kiều liếc xem thấy một tòa nhà rộng dầy dài,

Lại có một tấm bản treo trên chữ đề là: Thiên-quan-trung-tế.

Đương lúc ban ngày có đèn sấp thấp hai bên,

Ở giữa thì có giương thất-bửu, lại có một bà ngồi ở trên n'ra.

Mới kêu Kiêu, gạn gùng hồi tra ngành ngon,

Kiều mới dem tâm sự mình mà gởi thừa tự-sự.

Đương lúc Kiêu thừa, bà tỏ ý bất bình mà nổi trận mây mưa lên,

Lại thêm mắng rả g: Cái giông khéo bơ thờ quen thât kia!

Vồn con nầy chẳng phải là kẻ thiện-nhân, Nếu chẳng phải phượng tròn chú thì cũng quân lộn chông chi đây!

Nên coi bộ nó ra tuồng như mèo ở mà gà ở đồng,

Nên mới lũng-tưng chẳng xong hề nào đây!

Cha chả!! nay đã dem mình bán đến cửa tao rồi,

Mấy lại còn khùng-khinh mà làm cao thế này à!

Mới kêu nào là gia pháp nọ bay. Hãy dem ra đánh nó 30, cho biết tay tao một lần thứ nhất.

Mới hô lên, thì A-huôn trên dưới dạ rân, Dầu cho Kiêu có trăm miệng cũng không phân lẽ nào đặng.

Kia là trước-côn chúng nó ra sức đập vào mình Kiêu,

Thiệt nào mà chẳng nát! gan nào mà chẳng kinh!

Thương xót thay!! phận gái yếu ớt như một nhánh đào, lý.

Gặp một phen mưa gió, thì tan-tành một phen đó.

Đánh rồi, truyền dạy đổi tên lại là: Hoa-nô

Lại dạy áp vào phiến thị-tý nơi bướng the mà sai sữ.

Từ đây Kiêu mới theo lũ thanh-y ra vào trong trường,

Có quần bao chì là dải dẫu da chì, tóc rồi!

NGHĨA XUÔI

Kiều mới liếc xem, thì thấy một tòa nhà rộng dầy dài, lại có một tấm bản treo trên có chữ đề là: « Thiên-quan trung-tế. » Đương lúc ban ngày mà lại có đèn sấp thấp sáng hai bên, ở giữa thì lại có cái giương thất-bửu, lại có một bà ngồi trên nữa. Bà ấy mới kêu Kiêu lại mà hỏi tra ngành ngon, Kiêu mới dem những tâm sự mình mà gởi thừa mọi nời, ôi!! đương lúc Kiêu thừa lời chưa dứt, thì bà đã tỏ ý bất bình mà nổi trận mây mưa lên. Lại mắng lớn lên rằng: « Cái giống gì mà khéo bơ-thờ quen thât kia! tao coi bộ tịch máy, vốn không phải là kẻ thiện-nhân, nếu mà không phải là đồ trốn chủ, thì cũng quân lộn chông chi đây, nên coi bộ mấy giống như là mèo ở ngoài mà, gà ở ngoài đồng, nên mới lũng-tưng chưa xong hề nào đó. Cha chả!! nay máy đã dem mình mà bán đến cửa tao rồi, máy lại còn khùng-khinh mà làm bộ cao thế này à? Mới kêu lên một tiếng, nào là: gia pháp nọ bay, hãy dem con này ra đánh nó ba chục, cho biết tay tao một lần thứ nhất. » Mới kêu lên một tiếng thì A-huôn trên

duôi đều đã rân; dầu trong lúc ấy Kiêu có trăm miệng cũng không phân lẽ nào cho đặng. Chúng A-huôn dem trúc cón ra, mới ra sức mà đập vào mình Kiêu, ôi!! thiệt nào mà chẳng nát, gan nào mà chẳng kinh! Thương hại thay! phận gái yếu-ớt như nhánh đào, lý, gặp một cơn mưa gió như thế, thì tan tành một phen đó. Đánh rồi, lại truyền dạy đổi tên lại là: Hoa-nô, lại dạy áp vào theo phiến thị-tý trong bướng the mà sai-sữ. Từ đây, Kiêu mới theo lũ thanh-y ra vào trong trường, có quần bao chì là: dải dẫu da chì tóc rồi.

ĐIỀN TÍCH

- (1) Giương thất-bửu là: giương cón 7 thứ báu qui lăm như là: Pha-ly, Xa-cừ, Châu-ngọc, Kim-ngân, Đẩu-mười chi loại. (2) Mèo mà, gà đồng là: con mèo ở ngoài mã, gà ở ngoài đồng là đồ vô chủ. (3) Trăm miệng khôn phân là: bách khẩu nan phân, lẽ nào cho đặng. (4) Trước cón: cây roi bằng tre. (5) Đào, lý, con gái yếu ớt như cây Đào, cây lý. (6) Chừ mưa gio đây là: nàng Kiêu bị đòn.

- (7) Thị-tý là đây tờ gái. (8) Thanh-y là: áo xanh lũ con gái hầu mướn.

(Sau về tiếp theo)

TRƯƠNG-MINH-BIỆN

CHAU PHÁCH SANH CỎ TĂNG

Thuốc Châu-phách-sanh cỏ-tăng này chuyên trị về ngoại-khoa; những ghê độc lở loét lâu ngày mà không lành phải dùng thuốc nước trừ độc của tiệm NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG mà rửa, rồi xức thuốc tăng này vào nơi máy chỗ đau thì thấy hiệu nghiệm liền.

Giá mỗi ve là... 0\$20

Tại tiệm Nhị-Thiên-Đường có bán.

THỬ GIANG-HỒ

(Tích Giu-ly-Hue lưu lạc) (VOYAGE DE GULLIVER)

(tiếp theo)

Tôi bèn xin ông chúa-tàu chịu phiền mà nghe tôi tổ hết đầu đuôi sự tích của tôi; rồi đó tôi mới thuật từ ngày tôi ở nước Hồng-Mao ra đi làm sao, xiêu lạc làm sao, và vì sao mà được người cứu đó. Vả sự thật thì nói để nghe; nên ông Chúa-tàu nghe tôi nói thì hết nghi ngại chi nữa. Tuy vậy mà tôi muốn cho ông Chúa-tàu tin tôi hơn nữa, nên tôi xin biểu cục chai ấy rồi tôi mượn thợ bịch và làm chưng bằng bạc để đựng nước chơi. Tôi lấy cho ông Chúa-tàu coi đủ thứ rồi, tôi mới đưa cái quần tôi mặc trong mình ra mà hỏi người có biết quần ấy may bằng

tàu coi. Có một cái lược tôi lấy râu của Đức-vua rụng tôi kết. Có một cái lược khác nữa tôi lấy móng tay cái của Đức-vua tôi làm cái sòng. Có một hộp kiem cây nào cây này dài một thước năm. Có một chiếc cà rá vàng của bà Hoàng-Hậu cho tôi. Ngày kia Hoàng-Hậu vui bèn lột cà rá ấy mà trông trong cổ tôi. Tôi xin dâng lại cho Chúa-tàu chiếc cà rá ấy mà tạ ơn cứu tử. Chúa-tàu lấy nhắm nhía coi và cười, song người sòng sòng quyết một không chịu nhận.

Có một ông quan hầu của Đức-vua đầu ngón cón có chai. Tôi lấy dao tôi các cục chai ấy và bỏ vào tú. Chưng lấy cho Chúa-tàu coi thì lớn bằng trái bí rợ. Khi tôi về đến nhà tôi khoét móc ruột cục chai ấy rồi tôi mượn thợ bịch và làm chưng bằng bạc để đựng nước chơi. Tôi lấy cho ông Chúa-tàu coi đủ thứ rồi, tôi mới đưa cái quần tôi mặc trong mình ra mà hỏi người có biết quần ấy may bằng

thứ chi hay không. Ông Chúa-tàu cầm cón boài mà không hiểu, chừng tôi nói may bằng da chuột thì người cười dưới.

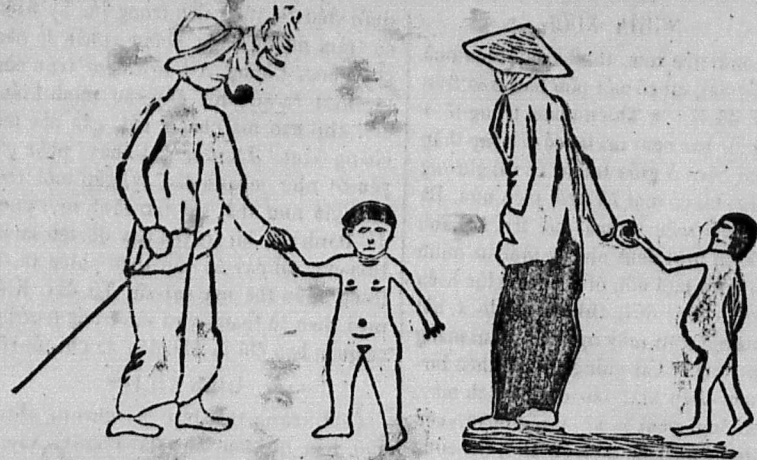
Tôi có ý thấy ông Chúa-tàu cầm cái răng của thặng quân hầu mà sấm soi hoài, coi bộ muốn lăm. Tôi liền xin cho ông chúa-tàu cái răng ấy thì người mừng rỡ và cảm ơn tôi hết sức. Cái răng tôi cho Chúa-tàu đây bé dài một thước mộc và bé tròn bằng bốn ngón tay nhập lại, chẳng hư mục chi hết. Vả răng chắc lăm mà thầy nhổ răng nhổ lăm tôi thấy vậy mới lấy rửa chuỗi sạch sẽ rồi để dành trong tú chơi.

Chúa-tàu nghe tôi thuật chuyện thì tức cười lăm và khuyên tôi chừng về đến Hồng-mao ráng viết hết sự bành trình châu lưu của tôi ra cho thiên hạ nghe chơi. Tôi đáp rằng trong xứ ta xưa nay cũng hiếm sách nói về sự châu-lưu rất hay rất ngộ. Chuyện của tôi đây cũng tầm thường chẳng có chi lạ mà đáng cho

Thuốc Phát-lãnh-huân trị bệnh nóng lạnh rất nên thần hiệu; tại tiệm Nhị-thiên-đường ở Cholon có bán.

Quân lính còn giám liều thân mà tử chiến, mình lại chẳng giám liều tiền bạc mà cho vay sao?

— Úa! chào anh, vậy chớ anh dắc cháu đi đâu vậy? Húy mèn oii! Mà sao cái bụng nó bình rình vậy anh? Oii! rầu quá anh oii! Phải bụng bình rình mà nói gì, con mắt nó trộm lơ, da bụng kéo gân xanh, dích thì xếp con, dung dung như ỏi tai béo mới là hại cho chớ! Không biết nó đau cái gì lạ quá! Ý! Thiệt anh lơ thì thôi! Nó bị Cam-tích đó chớ gì. Nè! Thằng con tôi đây hỏi đó cũng vậy đa, mà nhờ thuốc Cam-tích của Nhị-thiên-Đường nó uống có một hộp mạnh vo. Để hông! Bây giờ đây ước sức 3 con con vật nó cũng không nổi nữa đa anh à!!!

hiên hạ biết. Tuy vậy mà tôi nói thôi để về xứ rồi tôi suy nghĩ lại coi có nên làm như lời người khuyên tôi đó chăng.

Chúa-tàu lại hỏi tôi vậy chớ tại sao mà tôi nói chuyện lớn tiếng dữ vậy, thế khi Đức vua và Hoàng-hậu xứ đó điếc hay sao? Tôi đáp rằng đã hai năm nay tôi nói lớn như vậy quen rồi, bởi vì khi nào họ đề tôi trên bàn tay hoặc đứng trên bàn mà nói chuyện với họ thì thôi, chớ hễ đề tôi đứng dưới đất mà nói chuyện thì cũng như xứ mình người đứng ngoài đường nói chuyện với người đứng trên chót lầu chuông nhà thờ đó vậy. Tôi là lớn đã quen rồi, nay nói chuyện với Chúa-tàu cũng với mạch-lò thì nghe tiếng mấy người ấy cũng như họ kể vào tai mà nói nhỏ vậy, song nghe cũng rõ như thường chớ không phải nghe không được.

Tôi lại nói với Chúa-tàu rằng khi tôi mới bước qua tàu tôi coi bạn tàu người nào người này hình tích không đầy một

năm yếu ớt nhỏ nhit không ai có. Chắc là tại con mắt tôi ngó người cao lớn quen rồi nên mới vậy. Mà thiệt trong lúc tôi còn ở trong xứ ấy tôi chẳng hề dám coi kiến, bởi vì hễ tôi ngó tôi trong kiến rồi tôi ngó họ thì tôi hổ phận tôi vô cùng.

Chứng ăn cơm tôi Chúa-tàu hỏi tôi vì sao mà thấy vật chỉ cùng ngó sững sột vậy, thế khi tôi lảng trí hay sao? Tôi nói rằng chẳng hiểu tại sao tôi ngó vật chỉ cũng nhỏ nhit quá như cái đĩa thì tôi coi bằng đồng bạc, nửa đũa trầu tôi coi ăn chừng một búng, cái ly tôi coi bằng móng tay. Tuy mây năm nay Hoàng-hậu sắm đồ cho tôi dùng thì là đồ nhỏ cho vừa sức của tôi, mà nay coi đó nảy lại nhỏ quá. Tôi nói đến đó tôi vùng tức cười. Thiệt tôi chẳng khác nào như mấy người họ hay chê thiên hạ mà không nhớ phận mình.

Chúa tàu cũng ưa nói chơi, nên thấy tôi nói vậy bèn đáp rằng người chặc cặp

mắt tôi lớn hơn cái bụng, bởi vì tôi nhịn đói cả ngày mà nảy giờ cứ ngó hoài chớ ăn ít lắm. Người cười mà nói rằng phải ai mà cho người thấy được lúc đại-bàng gặp cái hộp của tôi mà bay và liên xuống biển đó dấu hiệu người chiếu 100 đồng tiến vàng người cũng chiếu vì sự ấy dĩ thường lắm, đáng coi rồi nói chuyện lại cho đời sau nghe.

Vả chiếc tàu vớt tôi đây đi bên Bắc-kỳ về Hồng-mao. Việc đi từ đó mà trở về chẳng có chi lạ, không đáng thuật cho một tai người nghe.

(Sau sẽ tiếp theo)

N. C. M. Đ.

Muôn chiến thắng thì phải có tiền cho nhiều. Vậy nên phải cho vay mới được.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ phụ tùng đường Luro môn bài 99 và 101. (Đặt-hộ) Saigon TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính công Lục-châu qui khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe mui, xe hai bánh, xe kiền, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá-tỳ bền tây chớ lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiền đèn tây, đó bắt kể xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chuông đạp hai tiếng, hình để thấp đèn khí đá theo xe, sơn xe. — và sửa xe.

Cái xin qui khách có dịp đến Đát-hộ xin ghé tại tiệm tôi một khi trước coi công việc của tôi làm, sau có cần dùng món chi da thiếu mua giúp là: ngói, thì tôi rất cảm ơn hạ cò. Còn chớ qui khách ở xa muốn gửi thư hỏi thăm món chi cũng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Còn tôi cũng có gửi bán những là đèn-xe, bánh cao-su giá-tỳ, đồ bắc kê da tây nơi tiệm Thái-Bình trước nhà giấy xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lục-tinh-lâu số 84 đường d'Espagne.

TRẦN-VĂN-HIỆP cảm khải

GRAVURE

SUR MÉTAUX ET MARBRES

Tiệm tôi đã lập ra mười năm nay khắc đủ kiểu con dấu đồng và mù thung. Có chạm mộ bia đá cẩm thạch để mả. Tôi có in đủ kiểu trong catalogue (mục lục) để cho quý-vị lựa kiểu mà dùng. Xin chur tôn chiều cò tôi rất cảm ơn.

Nay kính.

LỜI RAO

BỘN NHẠC LANGSA SAIGON

Ông SERSOT, là thầy đàn có danh tiếng có lập một bộn nhạc Langsa 25 người, đủ các thứ kèn, cho những người Annam học hơn sáu năm nay, đã tập rập rồi đủ các thứ bản theo cách thức người Langsa (Marches, Pas Redoublés, Polkas, Mazurkas, Valses, Ouvertures, Fantaisies, Airs Nationaux và Marches funébres) cũng như các bộn bên phương tây.

Đã hơn ba năm nay, bộn này có dự nhiều đám tiệc, lễ khánh-tân, rước các quan Langsa cũng chơi nhiều chỗ do hội người Langsa, Annam; tại Bón-kèn đường Kinh-lập, các nhà hát Tây Saigon, và Lục-thuê đều nghe danh lại các nghệ-lão Langsa cũng đều tặng khen.

Vậy trong Lục-châu, quý ông đại bà, như có dịp rập, hoặc nghinh hôn, tang chế, ăn lễ tân quan, nên viết thư cho ông SERSOT, mà thương nghị giá cả danh rành, tùy theo xa gần, ông sẽ tính giá nhẹ; trước là đến giúp cuộc vui theo kiệm thời, và làm cho đẹp lòng quý ông qui bà chẳng nề tốn của mà xem thầy con nhà Annam càng ngày càng tân bộ.

Monsieur SERSOT, Chef de l'Harmonie Indigène, N° 53, Rue Richaud SAIGON

Xe hơi bán rẻ

Đã có bán hai cái xe hơi một cái lớn, một cái nhỏ. — Cái xe hơi lớn hiệu BERLIET 4 cyl. 12 H.P. 5 chỗ ngồi — Không nức không bẻ. Moteur Magnéto Bosch tốt lắm; và mui cũng còn tốt. Như vị nào muốn mua làm xe đưa đồ hay là đi chơi cũng tiện, ít tốn essence. Trừ ra vỏ ruột củ mà thôi định giá 1.000\$. 2° Automobile GLADIATOR 1 cyl. 8 H.P. ba chỗ ngồi, máy còn tốt lắm, Magnéto Bosch, còn tốt hết thấy; như vị nào có muốn mua đi làm công việc buôn bán thì tiện lắm, hay là đem xuống làm tàu hơi càng tiện hơn nữa, đèn đủ hết theo của nó giá 350\$. Như vị nào có muốn mua xin đến tại nhà tôi thương nghị cùng tôi.

Đỗ-ngọc-Sô Garage Automobile BACLIEU.

Pháp-Việt khách lâu (HOTEL DE FRANCE)

Phòng vệ sạch-sẻ rộng rãi mát mẻ vô cùng. Quý bạn lạ, hồ đầu có đó. Lục-châu chur quán-tử có đi xin ghé lại nghỉ ngơi, chắc sao chur quán-tử cũng được vui lòng toại chí.

Large photographic studio advertisement for KEN-CHAN-LAU in Cholon.

Tiệm tôi nghiên-cứu cách chụp hình, cũng đã lâu năm, mới khai trương được ít tháng nay, có nhiều tay thợ lấy hình rất khéo thượng hạng. Và lại những vật liệu, như giấy, nước thuốc, đều là đồ thượng phẩm mua của các cửa hàng có danh tiếng bên Thái-tây gửi lại.

Xin chur qui khách muốn lấy chon dung tốt, làm của dầu tích để đời, mời đời gót ngọc đến tiệm tôi, có sẵn đủ y-phục, và đồ trang sức nam nữ, hầy biệ-phong-quan. Lại có nhiều tấm ảnh vẽ, nước non, cây cối, lầu đài rải lạ mắt. Nhà tiếp khách, chia riêng bên nam bên nữ, mà giá thiệt nhất rẻ. Chur-vị vui lòng quang-cò chúng tôi hết sức hoan-nghinh.

GIÁ TIỀN

Table listing prices for various photographic materials like citrate paper, gelatine bromure, and water colors.

Như ai muốn kêu đi chụp chỗ nào xa hơn thì phải chịu tiền hành phí.

Table listing prices for 'LÀM HÌNH NHỎ RA LỚN' (small to large prints).

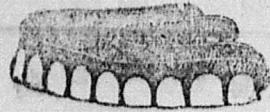
CẦN KIẾP. — Phải trả trước phần nửa tiền đặc cộc.

GIÁ HÌNH CHỤP VỎ CARTES POSTALES 12 tấm..... 4\$00 || 6 tấm..... 2\$50 Tư-lý-nhon LÊ-HUY-NAM phí 1\$

露披南輝黎人理司

TRIỀU - CƯƠNG

TRỒNG BĂNG VÀ THAY CON MẮT
Theo cách Langsa
188, ruedes Marins - Cholon.

Nay đời văn-minh; phàm con người thì có ngu-quan là thể diện trước mắt, thứ nhất răng trong miệng mình là cần dùng hơn hết, nếu hư hay là rụng hết một hai cái thì khó coi, nên phải trồng lại thì coi mới đặng. Hồi đời xưa có bà Nữ-Hoa liệng đá và trời; còn ngu-quan của con người có người không toàn vẹn, như răng cũng vậy có cái cao thấp, ra, vào, mà nên phải chữa mới cho bằng thẳng, thì ăn uống tự nhiên biết ngon, như sông rạch có lở phải bồi bổ lại cho nguyên.

Tôi đã đi ngoài quốc học với mấy ông danh tiếng bên Âu-châu về sự trồng răng khéo léo làm thiệt là không ai bì kịp, chẳng phải tôi dám khoe tài với chư quý vị, như cao su và răng của tôi làm thiệt là khéo lắm, chẳng hề thỉnh không hư hề. Còn lấy vàng làm răng hay là bít răng coi sáng đẹp ngó quá, đời nay có nhiều người dùng. Tôi cũng đứng bảo lãnh trong một năm như có hư tôi sửa lại không ăn tiền. Tôi cũng có làm con mắt bằng chai cho mấy người một con mắt. Chư quý vị như muốn trồng, và, cura, bít xin đến tiệm tôi nghị định tôi sẽ tính giá rẻ cho và làm cho thiệt khéo chẳng sai.

Triều-Cương cần khải

Cho chư khán quan hay

Tiệm HOA-CHON-DUNG có danh tiếng của M. Nguyễn-Đức-Nhuận ở ngang gare xe lửa Giadinh, nay đã dọn ra Đát-hộ, kế bên rạp hát bóng CASINO DE DA-KAO (Đát-hộ), đường Luro, môn bài số 107.

Vậy kể từ ngày 25 Septembre trở đi, khán quan có gửi thư, hoặc gửi hình đến về thì xin đề bao như vậy:

M. NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
Nº 107, Boulevard Luro, Dakao
SAIGON

Tiệm Hiệp-Thành

TẠI MYTHO

Kính cùng chư quân-tử trong tỉnh Mytho và các tỉnh lân cận được hay, nay tôi mới lập ra một tiệm, lấy hiệu là « Hiệp-Thành » tại chợ Mytho, để làm Đại-lý cho hiệu Liên-Thành Chợ-lớn mà bán các thứ nước mắm Phan-thiết thiệt ngon, và tiệm tôi cũng đại-lý cho hai tiệm một Lái-thiếu của ông Nguyễn-long-Thao và ông Nguyễn-hiệp-Hòa mà bán đủ thứ bàn, tủ, ghế, dĩa, băng cây danh mộc như: gỗ, trắc và cẩm-lai vân vau. Nước mắm đã ngon, mà ghế bàn cũng khéo. Lục-châu đều nghe tiếng đã lâu. Cúi xin chư ông lấy lòng cố gắng, đến giúp bạn đồng bang, thì tôi thăm cảm ơn cùng.

Mytho, Hiệp-Thành

Chủ-nhơn, T. KHANH-LONG Cần khải.

Chư-vị cần dùng các thứ con dấu xin đặt nơi tiệm tôi, cách làm đã kỹ càng mà giá lại nhẹ. Có Catalogue các thứ con dấu mới in xong năm 1918, xin liệt vị gửi thư cho bản tiệm thì bản tiệm sẽ gửi đi liền để liệt vị lựa kiểu khéo mà dùng.

T. KHANH-LONG
Chủ nhân

TRẠI THỢ MỘC MICHEL

Nguyễn-hiệp-Hòa

Tại chợ Lái-Thiếu

Tại trại tôi có đóng sẵn các món là:

Bàn ăn mặc-dá dài, có cần 2 kiểu. — Bàn ăn mặc-dá tròn có kẻ thành. — Bàn ăn mặc-gỗ liền 4 kiểu. — Bàn tròn 4 trụ mặc-dá. — Bàn tròn 4 trụ mặc-cây. — Bàn xây cốt mặc-liền. — Bàn lau 12 trụ. — Bàn khách (salon). — Bàn rượu (apéritif) 3 kiểu. — Váng một chơn tiện, văng ghế hai, và văng ba. Tủ thờ, cần 3 kiểu; Tủ áo, Tủ rượu (buffet); giá nón dù (Porte parapluie et chapeau), Trụ kiềm (colonne) ghế bàn-kết (Banquette), ghế ngồi 5 kiểu, ghế Bàn nguyệt, bàn viết 3 kiểu, văng một băng đá trắng có chơn tiện.

Làm theo kiểu kiềm thời, băng cây trắc, cẩm lai, gỗ, toàn là cây danh mộc, thợ làm khéo léo tinh xảo, không giả dối.

Xin quí ông có muốn dùng các món đồ chùng dọn trong nhà, thì xin gửi thư, hay là thân hành đến tại tiệm tôi, tại chợ Lái-Thiếu đường ra công-xi heo (Abattoir), hoặc mua hay là đặc, thì tôi sẵn lòng làm mau và vừa theo ý quí-vị.

CHỦ TRẠI MỘC,
cần khải

LỜI RAO

Kính cùng tôn bằng quan khách được hay: Nhà ngũ hiệu DƯƠNG-HUỆ-VINH-PRÁT, ở đường AMIRAL COURBET, môn bài 53, Saigon, phòng vệ sạch sẽ tinh anh, đã rộng rãi mát mẻ, mà giá tiền lại rẻ hơn, lại gần gare chánh Saigon, rất tiện bề cho quan khách tới lui, xin rộng lòng thí ân một chuyến thì sẽ rõ trong tiệm chúng tôi lễ hiền kính sĩ là thể nào.

ANTOINE BÀU, đồ kính,
Nº 53, Amiral Courbet.

Bijouterie Saigonnaise

TIỆM

Minh-thành-Hoà

BÁN ĐỒ NỮ TRANG
33, Rue Schroeder. — Saigon

Kính lời cho lục-châu chư quí-khách đặng rõ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ nữ-trang theo kiểu kiềm-thời, rất nên xinh đẹp, ở tại chợ Saigon đường Schroeder số 23. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ nữ-trang ở Chợ-lớn, đường Thủy-binh (Rue des Marins) số 184 tục danh là hàng cháo-múi, nên tôi thường hiểu ý quí-bà quí-cô ưa dùng đồ nhẹ nhàng và huế-mỹ.

Từ khi tôi mở 2 căn tiệm ấy đến nay cũng nhờ ơn quí-bà chiêu cổ cho người đồng-bang nên việc tôi rất cảm ơn, ngày nay mà trong lục-châu hiệp hùng, lập tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi lấy làm vui mừng cho các ông và cầu xin cho các ông cho mau thành tựu.

Nay kính
NGUYỄN-VĂN-LẠC dit BẦY-KHỎE

PNOM-PENH-BAZAR

TRƯỜNG-XUÂN

BÁN SỈ	BÁN LẺ
Núc áo bánh-tô, ôc-xa-cờ, kiểu đẹp, N° 902/8 — thứ lớn 12 núc.....	0\$36
Núc áo bánh-tô, ôc-xa-cờ, kiểu đẹp, N° 902/6 — thứ nhỏ 12 núc.....	0 25
Núc áo sơ-mi (chemise) xuy vàng, mỗi bộ 5 núc — 12 bộ.....	2 40
Lược sừng gờ tóc cúp — 12 cái.....	2 50
Đồng-hồ, tàu lạng, kiềm để bàn, hình có khuôn, chùng đèn, xe hơi, xengua nhiều thứ, mỗi hộp 12 cái khác nhau (bàn chơ).....	0 90
Cartes postales giặc Âu-châu một trăm..	2 50
Khăn bàn lông dẹt bông hoa hoè, 6m x 1m45, 12 cái.....	10\$00
Giấy viết thư, mỗi hộp 50 tờ, 50 bao dúi có màu — « Toile Superfine » 12 hộp.....	9\$85
— « Cosette » 12 hộp.....	9 80
— « Idylle » 12 hộp.....	3 55
Bao thư vàng thứ thường một ngàn cái.....	3 00
Bàn chải răng, 12 cái.....	1 30
Gửi contre remboursement. Ai mua từ 10\$00 trở lên phải gửi trước đặt cọc 1\$00, ngoại trừ mỗi hàng chi.	

Le Directeur de Bazar :
Lý-Hữu-Dư
25-26 Quai Piquet, Pnom-Penh.

ĐÀO - MỸ - THANH

đường d'Espagne, số 33, Saigon

TIỆM KHẮC CON DẤU

BĂNG ĐỒNG VÀ CAO-SU

CHẠM BĂNG ĐỒNG,

BĂNG ĐÁ CẨM THẠCH

Kính cùng chư quí-vị đặng tường; tôi có lập tiệm khắc con dấu đồng, chạm băng đồng, băng đá cẩm thạch, và các thứ con dấu có ngày tháng, có số, dấu chữ nổi (Timbre sec), tôi cũng làm được con dấu Xi-kên. Như chư quí-vị muốn dùng thứ nào thì tôi làm được theo ý muốn và giá rẻ, như chư quí-vị muốn dùng catalogue, xin viết thư cho tôi, tôi vui lòng gửi đến.

CÁO BẠCH

Kính trình quí-vị đặng rõ: Chúng tôi mới lập một tiệm tại đường Catinat, môn bài số 87, Saigon để sửa các thứ máy: Như là: đồng-hồ, xe máy, máy đánh chữ, máy may, máy hát, tủ sắt, ván, ván..... Có khắc các thứ con dấu đồng và múi thung dù kiểu, chạm mặt đá cẩm thạch, ván ván.....

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy, essence, alcool à brûler và carbure, thứ nhất là các thứ manchons.

Quý-vị ở xa muốn mua hay là sửa món gì xin viết thư cho chúng tôi thì chúng tôi sẽ gửi lại lập tức và tính giá thiệt rẻ (gửi cách lãnh hóa giao ngân, Contre Remboursement) quí-vị muốn mua món gì ở Saigon hay là hỏi thăm việc chi thì chúng tôi cũng sẵn lòng lo giúp. Xin Chư-tôn chiêu cổ chúng tôi hết lòng cảm ơn.

Au bonheur des Tonkinois
LÊ-TIẾN-CHỨC
87, Rue Catinat - Saigon,

東 DAL - DONG 大

49-51, Rue Duperré, 49-51 SAIGON

Chụp hình đủ kiểu, tốt lắm!

Trông-răng và bịch răng

GIÁ RẺ LẮM!!

佳新牙讓國美

TIỆM TRỒNG RĂNG

THEO KIỀU HUỆ-KY

Nº 195, rue des Marins - Cholon.

M. Chan-Kuan-Minh 曾君

Mme Quan-Dai 文

Nay chúng ta sanh nhâm đời Văn-minh phải cải cựu hoá tân; thứ nhất răng trong miệng minh, nếu hư rụng một 2 cái, chẳng những là khó coi lắm, mà lại làm cho cực mình khi ăn uống. Nếu rụng đâu trồng lại đó, thưa sữa cho bằng thẳng thì coi mới đáng, và ăn uống tự nhiên khỏi cực lòng mà lại nói nói cười cười thêm có duyên nữa.

Nguyên tiem của 2 vợ chồng tôi trồng răng đây có thứ tự như đũa ông con trai thì tôi ra công làm, còn phận đũa bà con gái thì có vợ tôi làm chẳng phải xua hổ như nơi khác. Tiệm tôi trồng răng đây, thật là theo kiểu thức huệ-ký, như răng trắng răng đen, đủ các thứ màu, và bịch răng hoặc Tây hoặc vàng Annam v. v.

Sữa răng không hề làm đau nhứt chi hết, mà cách làm nhứt thầy đều chắc chắn hẳn hoi. Vậy xin chú qui-ông qui-bà khi vào có cần dùng vé việc trồng răng, bịch răng hoặc thưa sữa lại cho bằng thẳng, thì xin chịu khó đợi giờ gác nước tiem tôi một chuyên mới rõ là công lợi làm thiệt đáng tiền.

Nay kính.

QUYNH-MY!

NGUYỄN-NGỌC-CU'

Số 20, đường Amiral-Courbet

(CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, nước-mắm, tằm, cám, trà-hột, trà-tàn, thuốc hút cùng các vật dùng khác.

Nước-mắm: Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán ròng nước-mắm ở tỉnh Bình-thuận không bán nước-mắm làm tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng phố, gửi giấy, thì có kẻ đến nhà chẳng sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chỗ nghỉ sạch sẽ từ từ. Muốn dùng cơm trưa bữa ăn, hay là muốn dùng cơm sáng cũng được. Lại có chỗ nghỉ ngơi thông thả xin chú qui-ông ghé chơi một phen thì sẽ rõ.

NHỊ-THIÊN-ĐUỜNG

PHARMACIE ASIATIQUE

38, Rue de Canton. - Cholon

Tiệm chính ở tại Quảng-dông, đing Lương-g-y Vi-Tê-Sanh chế ra.

Suru - Độc - Linh - Dược

(THUỐC TRỊ BỊNH TIÊM-LA)

Bệnh Hoa-liêu là một mũi giặc lớn trong đời Văn-minh thế-giới, hễ mang lấy nó, ăn chẳng biết ngon, ngủ không yên giấc, ấy là một giông bịnh rất thâm, rất độc, cho nhân-quần xã-hội. Bởi vậy cho nên từ xưa đến nay những anh-hùng hào-khiet, có nhiều người vì nó mà phải bỏ mình cùng tuyệt giống, hoặc di truyền lại cho vợ con, ấy cũng đều tại dùng lầm phương thuốc.

Chớ như tiem tôi đây, từ ra làm thuốc đến nay, vẫn trị các bịnh Hoa-liêu cũng đã nhiều, gần khắp trong thế-giới, cho nên mới thấy dặng nhiều cái mới tẻ mà nghiệm ra, vì có nhiều thấy trị bịnh Hoa-liêu hay dùng những vị Bá-đậu-sương mà xô cho mạnh, hoặc dùng vị Thủy-ngân mà đặng xuống, như vậy thì chẳng những là hại thân mà lại không còn sanh con nữa đặng, ấy phải tuyệt giống tuyệt nòi, cái sự hại ấy rất to. Và chẳng hề cái độc mà nó vào mình, thì nó cứ vào theo mấy nơi mạch máu, chớ không phải là ở hoai một chỗ, nếu xô như vậy mà xô ra mấy nơi mạch máu trong cả châu-thân đặng sao? Bất quá là rúc cái nhiệt độ nó đặng hành mà cho xô ra, hoặc cho nó hạ xuống, đặng mà làm cho bịnh giảm xấp thời đó mà thôi, chớ nói lạnh chỗ độc ấy hay là mạnh trong mình một hai tháng thì là làm to làm đó.

Bởi tôi xét rõ các cơ-ý, nên phải tìm các phương hay và hiệp với các ông Lương-g-y đặng nghiệm cứu các chứng bịnh ấy mà chế thứ thuốc này ra đây, để mà cứu người và giúp đời, và lại tánh thuốc cũng là hòa-bình, không ngứa không xô lắm, bịnh nặng thì mỗi ngày xô hai lần, còn bịnh nhẹ thì mỗi ngày xô một lần, không đau bụng, cũng như thế người mạnh lại dấn vào các nơi mạch máu mà đuổi các chứng độc, hoặc theo mồ hôi, hoặc theo đường tiêu-tien, hay là nơi thở mà ra. Dầu cho người không phải bịnh Hoa-liêu mà uống nó, thì nó cũng làm cho huyết dịch sạch sẽ, ăn được nhiều, ngủ yên giấc và sữa điện-mạo sáng láng, tinh-thần khoẻ khoắn.

Chủ trị các chứng bởi bịnh Hoa-liêu kể ra sau này:

- Phong thấp đau xương, Bán thân bất toại,
- Tim-la lở loét, Dương-mai mọc mụt,
- Đau bịnh hột-xoài, Ung thư nhiệt phế,
- Huyết khô huyết độc, Lát voi lát đóng iến,
- Ghè độc lầy lưa, Vô dai h thùng độc,
- Hạch nơi chỗ độc, Các chứng độc ngoài da.

Như ai có bị mấy chứng bịnh này thì xin đừng có tối tiền này mua mà uống, vì thuốc này trừ trừ độc chẳng còn tái đi tái lại nữa.

Cách dùng: Mỗi bữa sớm mai uống thuốc nước một muỗng, và tối trước khi ngủ một muỗng. Còn thuốc hột, uống mỗi lần ba muỗng sau khi ăn cơm trưa và tối, phải tắm mỗi ngày một lần và phải ăn đồ ăn chi, đó sớm, sít.

Mỗi ve thuốc nước và thuốc hột, giá là..... 2\$ 00

VUA LỚN TRỪ ĐỒ VẬT THỰC

NHỮNG NGƯỜI KẾ NGHIỆP HÀNG MOTTET VÀ CÔNG-TY

H BLANC và HAUFF

Đường Catinal, SAIGON

Rượu nho đỏ và trắng (thùng và ra ve)

BIÈRE DE TABLE NATURELLE

Perrier

Le champagne des eaux de table WITH WHISKY, BRANDY, WINES, LEMON

Nước PERRIER

Như Soda, mua nguyên thùng và ve, ve lớn, ve phân nửa và ve góc tư.

Sữa hiệu CON GẤU

Sữa tươi tốt như mới nặn ra

SỮA ĐẶC NGỌT CONDENSÉ

Sữa đặc không đường condensé

Vấn sữa béo lén

Sữa bò hiệu CON GẤU tại hành Suisse làm ra

Giấy hút thuốc hiệu CHAUVÉ-SOURIS

Máy viết chữ hiệu UNDERVOD, viết rõ ràng lắm.

THƠ

Thiện ác hữu báo

Thơ này đặt theo điệu lục-bác, vần câu xuôi miệng dễ đọc dễ ngâm, sự tích cũng hay, báo ứng rất nhiệm mầu, đặng để mà làm gương cho hậu thế. Liệt-vi cũng nên mua để cho em trẻ nó ngâm nga mà chơi, tương cũng là hữu ích.

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

Tại nhà in l'Union của Ông Nguyễn-vân Cầm, số 157, đường Catinal có bán.

Lời rao

Kính cáo cùng chú qui-ông và qui-thầy đặng hay.

Tôi là Nguyễn-vân-Mit chủ tiem bán nón tại đường d'Adran môn bài số 110, Kể từ ngày 1er d'Avril 1918, thì tôi dời tiem qua đường d'Ormay môn bài số 49. Xin qui-ông và qui-thầy nhằm lúc nhân du, xin ghé tiem tôi xem chơi, thì tôi sẵn lòng tiếp rước.

NGUYỄN-VÂN-MIT

49, rue d'Ormay, 49 - SAIGON

ĐẦU XỔ

Cửa nhà thuốc

NHỊ-THIÊN-ĐUỜNG

38, Rue de Canton, à Cholon

Thứ dầu xô này của bốn-đường hết lòng nghiên cứu mà chế ra, rất nên thuần lương sạch sẽ, những người nóng nảy trong mình, hoặc ban trái độc địa, hoặc nóng cảm nhứt đầu, hoi miệng, ăn không đặng tiêu, đường đại tiện huất bón.

Hễ dùng thứ dầu này mà xô thì thấy hiệu nghiệm luôn:

Cách dùng:

Sớm mai để bụng đói, trộn nó với nước cà-phe mà uống.

Người lớn mỗi lần uống 1 ve.

Con nít { 2, 3 tuổi mỗi lần uống 1 muỗng canh
5, 7 tuổi mỗi lần uống 2 muỗng canh.

Giá mỗi ve..... 0 \$ 20

Thuốc bột để chà răng

Cửa nhà thuốc

NHỊ-THIÊN-ĐUỜNG

38, Rue de Canton, à Cholon

Phàm người ở đời, răng là một vật rất quý rất cần dùng hơn hết, nếu chẳng biết lưu ý mà giữ gìn, thường thấy có nhiều người chưa bao lâu tuổi mà răng đã rụng hết, cho nên phải có thứ bột để chà răng là đồ rất cần kíp.

Bởi nguĩ vậy, cho nên bốn-đường chẳng nề nhọc nhằn, gia tâm nghiên cứu mà chế luyện ra một thứ bột tốt, đã làm cho thơm miệng mà giết được sâu. Nếu dùng nó mà súc miệng chà răng cho thường mỗi ngày, thì răng đã sặc mà lại bền chắc lâu dài, khỏi lo đau nhứt chi cả.

Mỗi hộp giá là..... 0 \$ 30